

In deze Signalering:

Berichten

- ↓ 1. Internetconsultatie voor de wetwijzigingen t.b.v. implementatie van het Asiel- en Migratiepact
- ↓ 2. Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2025: begeleidingstrajecten asielspecialisatie geïntegreerd

Jurisprudentie

- ↓ 1. 08-01-2025, Rb Den Haag, [ECLI:NL:RBDHA:2025:172](#), beroep gegrond [veilig land van herkomst; uitzondering groep; arrest HvJ EU 4 oktober 2024]
- ↓ 2. 07-01-2025, Rb Roermond MK, [ECLI:NL:RBDHA:2025:136](#), tussenuitspraak met prejudiciële vragen [geloofwaardigheidsbeoordeling; samenwerkingsplicht; ex nunc refoulementstoets]
- ↓ 3. 24-12-2024, Rb Den Haag, NL24.46618, beroep gegrond [bewaring artikel 6 Vw; tijdige rechtsbijstand]
- ↓ 4. 07-01-2025, Rb Middelburg, [ECLI:NL:RBDHA:2025:202](#), *Syrië*, beroep gegrond [terugkeerder; dienstplicht; reëel risico ernstige schade; christenen in Latakia]
- ↓ 5. 06-01-2025, Rb Groningen, [ECLI:NL:RBDHA:2025:78](#), *Syrië*, beroep ongegrond [gewijzigde situatie; gevaar voor de openbare orde]
- ↓ 6. 19-12-2024, Rb Haarlem, [ECLI:NL:RBDHA:2024:22461](#), beroep gegrond [Dublin-Frankrijk; arrest C.K. psychische klachten; BMA]
- ↓ 7. 24-12-2024, Rb Haarlem, [ECLI:NL:RBDHA:2024:22458](#), beroep gegrond [Dublin overdrachtstermijn; onderduiken; informatieplicht]
- ↓ 8. 02-01-2025, Rb Amsterdam, [ECLI:NL:RBDHA:2025:76](#), beroep gegrond [Dublin-Kroatië; artikel 17 Dvo; persoonlijke omstandigheden]
- ↓ 9. 07-01-2025, Rb Middelburg, [ECLI:NL:RBDHA:2025:183](#), vovo toegewezen [Dublin-België; opvang]

↓ Contactgegevens

↓ [Archief AC-Signalering op Vluchtweb](#)

De Signalering wordt samengesteld door de Juridisch Coördinatoren, in samenspraak met de acca's. Het is bedoeld als attentie op ontwikkelingen die relevant zijn voor de rechtsbijstand op de AC's. We verwijzen naar andere bronnen. We sturen eenmaal per week een signalering rond, mits er nieuws is.

1. Internetconsultatie voor de wetwijzigingen t.b.v. implementatie van het Asiel- en Migratiepact

Op 20 december 2024 is de internetconsultatie over de wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en enkele andere wetten in verband met de uitvoering en implementatie van het EU-Asiel- en migratiepact 2026. De openbare consultatie staat open tot 17 februari 2025.

Op 11 juni 2024 is het Asiel- en migratiepact in werking getreden. Het pact beoogt verdergaande harmonisatie van de regels over asiel en migratie in de lidstaten van de Europese Unie.

Het Asiel- en migratiepact bestaat uit één richtlijn en negen verordeningen, namelijk: de herschikte Opvangrichtlijn (EU) 2024/1346, de Kwalificatieverordening (EU) 2024/1347, de Procedureverordening (EU) 2024/1348, de Terugkeergrensprocedureverordening (EU) 2024/1349, de Uniekaderverordening voor hervestiging en toelating op humanitaire gronden (EU) 2024/1350, de Asiel- en migratiebeheerverordening (EU) 2024/1351, de Verordening consistentiewijzigingen met betrekking tot screening (EU) 2024/1352, de Screeningsverordening, de herziene Eurodac-verordening (EU) 2024/1358 en de Crisis- en overmachtverordening (EU) 2024/1359. Het Asiel- en migratiepact is per 12 juni 2026 in Nederland van toepassing, met uitzondering van de Uniekaderverordening voor hervestiging en toelichting op humanitaire gronden die van toepassing is geworden op 11 juni 2024.

Het Asiel- en migratiepact omvat met een richtlijn en negen verordeningen een omvangrijk pakket aan regels dat noopt tot een ingrijpende wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de onderliggende regelgeving, waaronder het Vreemdelingenbesluit 2000 alsook van de Wet arbeid vreemdelingen, de Uitvoeringswet EU-verordeningen grenzen en veiligheid en een aantal wetten op het terrein van onderwijs. Voorliggend wetsvoorstel strekt tot implementatie van de herschikte Opvangrichtlijn en het treffen van uitvoeringsregels die noodzakelijk zijn voor een goede werking van de verordeningen in de Nederlandse rechtsorde.

Op de webpagina over de consultatie op overheid.nl zijn ook het wetsvoorstel en de Memorie van toelichting Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact 2026 te vinden.

Voor de rechtsbijstand aan asielzoekers zijn onder meer de volgende passages uit de memorie van toelichting relevant:

5. Uitvoering Procedureverordening (EU) 2024/1348

5.1 Algemeen

Het derde onderdeel van het GEAS is de Procedureverordening: Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU. De Procedureverordening heeft tot doel een gemeenschappelijke asielprocedure vast te stellen die van toepassing is op alle verzoeken om internationale bescherming die in de lidstaten worden ingediend. De Procedureverordening bevat algemene en bijzondere waarborgen voor asielzoekers die de lidstaten in acht moeten nemen bij de behandeling van verzoeken om internationale bescherming. Zo hebben asielzoekers recht op een persoonlijk onderhoud over hun asielaanvraag, hebben zij recht op kosteloos juridisch advies over de behandeling van hun asielaanvraag alsmede op een doeltreffende voorziening in rechte en gefinancierde rechtsbijstand tijdens de beroepsfase. Voorts schrijft de Procedureverordening voor op welke wijze en binnen welke termijn op een asielaanvraag moet worden beslist en wordt het kader voor het veilige landenbeleid bepaald. Voorts bepaalt de Procedureverordening wanneer een asielverzoek volgens de versnelde behandelingsprocedure of de asielgrensprocedure moet worden afgedaan. Toepassing van de asielgrensprocedure is bijvoorbeeld verplicht in het geval de asielzoeker aan de buitengrens valse informatie of documenten heeft

verstrekt of als er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat hij een gevaar vormt voor de nationale veiligheid of openbare orde. De Procedureverordening vervangt de Procedurerichtlijn 2013/32/EU.

(..)

Afdeling III behelst de regels over het verstrekken van juridische counseling en rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging. Asielzoekers hebben recht op juridische counseling, rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging (artikel 15), lidstaten moeten de asielzoeker kosteloze juridische counseling bieden tijdens de in hoofdstuk III bedoelde administratieve fase van de asielprocedure (artikel 16), tijdens de beroepsprocedure bij de rechter zorgen de lidstaten voor kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging voor de verzoeker (artikel 17). De reikwijdte van de juridische counseling en rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging (artikel 18) en voorwaarden voor het verstrekken daarvan (artikel 19) vormen het sluitstuk van deze afdeling.

AA [artikel 36 juridisch adviseur / counseling]

Artikel 36 komt te luiden:

1. De aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel als bedoeld in artikel 28 wordt, in afwijking van artikel 2:1, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht ingediend door de vreemdeling of zijn wettelijk vertegenwoordiger.

2. Overeenkomstig artikel 19 van de Procedureverordening en artikel 21 van de Asiel- en migratiebeheerverordening worden bij regeling van Onze Minister regels gesteld over:

a. de erkenning of toelating van juridisch adviseurs of andere counselors die de vreemdeling tijdens de behandeling van de aanvraag om een verblijfsvergunning asiel als bedoeld in artikel 28, kosteloze juridische counseling verstrekken, bijstaan of vertegenwoordigen;

b. de accreditatie van gouvernementele organisaties die deze vreemdeling juridische diensten of vertegenwoordiging bieden; en

c. de procedurele regels voor de indiening en het in behandeling nemen van verzoeken om kosteloze juridische counseling en wettelijke vertegenwoordiging, waaronder regels over het uitsluiten of beperken daarvan.

Inhoudsopgave

2. Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2025: begeleidingstrajecten asielspecialisatie geïntegreerd

Op 19 december 2024 zijn de inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand voor de advocatuur 2025 gepubliceerd ([nieuwsbericht Raad voor Rechtsbijstand](#))

Deze inschrijvingsvoorwaarden zijn herschreven, zodat ze beter aansluiten bij de eisen die in de Aanwijzingen voor de regelgeving aan algemeen verbindende voorschriften worden gesteld. Deze herijking van de inschrijvingsvoorwaarden draagt ook bij aan verdere uniformering, vereenvoudiging en verduidelijking van de eisen, zoals voorgesteld in het Panteia rapport. Het gaat hier om tekstuele (niet-inhoudelijke) aanpassingen.

Daarnaast zijn enkele [inhoudelijke wijzigingen](#) opgenomen, waarvan de volgende relevant is voor de specialisatie asielrecht.

De begeleidingstrajecten voor de asielspecialisatie en deelname aan het AC-rooster zijn geïntegreerd tot één begeleidingstraject voor de specialisatie asiel- en vluchtelingenrecht.

Artikel 6.24 Asiel- en Vluchtelingenrecht: wijziging begeleidingsvereisten

De begeleidingstrajecten voor de asielspecialisatie en deelname aan het AC rooster zijn geïntegreerd tot één begeleidingstraject voor de specialisatie asiel- en vluchtelingenrecht. Dit betekent dat enkel nog een verplicht begeleidingstraject geldt voor advocaten die zich inschrijven voor de specialisatie

Signalering AC relevante zaken nr. 1

asiel- en vluchtelingenrecht. Het afzonderlijke begeleidingstraject voor deelname aan het AC-rooster komt te vervallen. Wij sluiten hiermee aan bij de gewijzigde asielpraktijk.

Aanleiding

Op dit moment is er sprake van een dubbeling in de begeleidingsvereisten voor de (omzetting naar de) onvoorwaardelijke asielspecialisatie en voor deelname aan het AC rooster.

Het huidige begeleidingstraject voor deelname aan het AC rooster sluit niet meer aan op de gewijzigde asielpraktijk. Vanwege de lange wachttijden voor asielzoekers koppelen wij asielzaken grotendeels vroegtijdig aan een advocaat en zijn er meer voorkeurszaken. Ook heeft de afgelopen jaren een verschuiving plaatsgevonden van gesprekken met de advocaat in het Aanmeldcentrum naar gesprekken op het advocatenkantoor. Hierdoor kan het huidige AC begeleidingstraject niet meer op dezelfde manier ingevuld worden. In de praktijk blijkt het niet altijd mogelijk om de nieuwe advocaat en de begeleider tegelijkertijd in te roosteren voor een AC-dienst.

In de huidige asielpraktijk is ten aanzien van de begeleiding weinig onderscheid te maken tussen asieladvocaten die wel en niet deelnemen aan het AC rooster. Daarom is gekozen voor één begeleidingstraject voor de specialisatie asiel- en vluchtelingenrecht.

Wat is er gewijzigd?

Per 2025 geldt eenzelfde begeleidingstraject voor alle advocaten die zich voorwaardelijk inschrijven voor de specialisatie asiel- en vluchtelingenrecht. Nadat zij na 1 jaar het begeleidingstraject hebben afgerond kunnen zij onvoorwaardelijk ingeschreven worden na afgifte van een verklaring van geen bezwaar door de begeleider.

Voor deelname aan het AC-rooster geldt geen afzonderlijk begeleidingstraject meer. Wel gelden voor nieuwe AC-advocaten nog steeds de vereisten van het volgen van een introductietraining AC en meelopen in een AA procedure.

Inhoudsopgave

Jurisprudentie

1. 08-01-2025, Rb Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2025:172, beroep gegrond [veilig land van herkomst; uitzondering groep; arrest HvJ EU 4 oktober 2024]

Reden signalering: De rechtbank volgt de minister in de stelling dat de aanwijzing van een land als veilig land van herkomst niet betekent dat dit 'in alle gevallen, voor alle personen en te allen tijde volstrekt veilig moet zijn'. Maar een absolute waarborg is iets wezenlijk anders dan een algemeen rechtsvermoeden over de algemene civiele, juridische en politieke omstandigheden en bestraffing van actoren van vervolging van een land.

De rechtbank komt tot de conclusie dat het uitzonderen van groepen zich niet verdraagt met de aanwijzing van een land als veilig in de zin van de Procedurerichtlijn. De rechtbank verklaart artikel 3.37f, vierde lid, aanhef en onder a, van het Voorschrift Vreemdelingen 2000 daarom onverbindend.

Eiser, van Senegalese nationaliteit, heeft aan zijn asielaanvraag ten grondslag gelegd dat hij vreest door zijn familie te worden vermoord, omdat hij weigert met zijn nichtje te trouwen. Eiser is door zijn ouders het huis uitgezet en heeft vervolgens vijftien dagen in Dakar doorgebracht. Hij is toch weer naar zijn geboortedorp teruggekeerd en verbleef toen ongeveer drie maanden bij een vriend en heeft daar gewerkt. Zijn ouders hebben eiser daar twee keer bezocht om hem te overtuigen te trouwen. Eiser is uiteindelijk gevlucht.

De minister acht eisers identiteit, nationaliteit en herkomst geloofwaardig. Het voorgenomen gedwongen huwelijk en daaruit voortvloeiende problemen acht de minister ongeloofwaardig, omdat eiser hierover vaag heeft verklaard en hij lang heeft gewacht totdat hij is gevlucht. Omdat eiser uit een veilig land van herkomst komt, concludeert de minister dat de asielaanvraag van eiser moet worden afgewezen als kennelijk ongegrond. Verder heeft de minister besloten dat eiser Nederland onmiddellijk moet verlaten. Ook heeft de minister eiser een inreisverbod opgelegd voor de duur van twee jaar.

Wat is het oordeel van de rechtbank?

Is Senegal een veilig land van herkomst?

De Procedurerichtlijn maakt het voor de minister mogelijk om een land als veilig land van herkomst aan te merken. Een aanwijzing van een land als veilig land van herkomst betekent dat een algemeen rechtsvermoeden bestaat dat vreemdelingen uit dat land geen bescherming nodig hebben. Het is dan aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat het land in zijn individuele geval toch niet veilig is.

Het heeft voor de vreemdeling diverse procedurele gevolgen als de minister vaststelt dat hij uit een veilig land van herkomst komt. In de eerste plaats kan de minister de asielaanvraag met een eenvoudigere procedure afdoen. In deze procedure heeft de vreemdeling slechts één gehoor, wordt hem geen medisch onderzoek aangeboden en heeft hij geen recht op een rust- en voorbereidingstijd. De minister kan de asielaanvraag verder afwijzen als kennelijk ongegrond. Hierdoor is het mogelijk dat de vreemdeling gedurende de procedure in grensdetentie moet verblijven. Daarnaast is het gevolg hiervan dat een eventueel beroep tegen het besluit geen schorsende werking heeft. Ook kan de minister de vreemdeling opdragen Nederland onmiddellijk te verlaten en vaardigt hij in zo'n geval een inreisverbod uit.

Het is algemeen geaccepteerd dat een vreemdeling kan opkomen tegen de aanwijzing van een land als veilig land van herkomst als deze aanwijzing is toegepast in een besluit op een aanvraag voor een asielvergunning. De bestuursrechter kan de rechtmatigheid van die aanwijzing toetsen. De bestuursrechter toetst dan of de minister heeft aangetoond dat aan de wettelijke vereisten wordt voldaan om een land als veilig aan te merken.

De rechtbank stelt vast dat de discussie die partijen voeren over de toepassing van het begrip 'veilig land van herkomst' en de uitzonderingsgroepen eerder in 2016 en 2017 bij de hoogste bestuursrechter is gevoerd. De toenmalige voorzitter van de hoogste bestuursrechter heeft staatsraad advocaat-generaal mr. R.J.G.M. Widdershoven verzocht een conclusie te nemen. In zijn conclusie heeft hij onder andere betoogd dat een land niet algemeen gezien als veilig land kan worden

aangemerkt als voor (minderheids)groepen systematisch gevaar op vervolging of een onmenselijke behandeling bestaat. De minister kan dat volgens de staatsraad advocaat-generaal wel doen als er een uitzondering wordt gemaakt voor één of meerdere specifiek aangeduide groepen. De hoogste bestuursrechter heeft in haar uitspraak van 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:210 de staatsraad advocaat-generaal hierin gevolgd. Volgens de hoogste bestuursrechter is een dergelijke uitzondering niet in strijd met de Procedurerichtlijn en geeft het uitzonderen van een bepaalde groep van het algemeen rechtsvermoeden blijk van een bijzondere aandacht voor die groep in het licht gezien van de algemene veiligheidssituatie in dat land.

Gelet op het arrest van het Hof van Justitie van 4 oktober 2024, ECLI:EU:C:2024:841, waar eiser een beroep op doet, ziet de rechtbank aanleiding om af te wijken van deze (inmiddels) vaste rechtspraak van de hoogste bestuursrechter. De rechtbank legt hieronder uit hoe zij tot dit oordeel is gekomen.

In het arrest van 4 oktober 2024 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat een land niet als veilig land van herkomst mag worden aangemerkt als een deel van het grondgebied niet aan de voorwaarden voldoet. Hoewel de rechtbank de minister volgt in haar stelling dat het Hof van Justitie zich in het arrest niet expliciet uitlaat over de uitzondering van groepen, acht de rechtbank de overwegingen van het arrest relevant voor de beantwoording van de vraag of de minister een dergelijke uitzondering mag maken. Het Hof van Justitie beschrijft immers hoe het begrip veilig land van herkomst moet worden geïnterpreteerd. Zo moet bij de uitleg van deze bepaling van het Unierecht niet alleen rekening worden gehouden met de tekstuele interpretatie, maar ook met de context, doelstelling en de ontstaansgeschiedenis van de Procedurerichtlijn.

In het arrest is allereerst (rechtsoverweging 66 en 67) van belang geacht dat in de bewoordingen van de artikelen 36 en 37 en Bijlage I van de Procedurerichtlijn geen aanwijzing kan worden gevonden dat bedoeld is om onderscheid naar delen van het grondgebied van een land mogelijk te maken. Daarbij komt dat de tekst in de bijlage volgens het Hof juist op het tegendeel wijst doordat de aanwijzing van een veilig land van herkomst alleen kan plaatsvinden als is aangetoond dat er algemeen gezien en op duurzame wijze geen sprake is van vervolging (r.o. 68). Voor een onderscheid naar groepen geldt naar het oordeel van de rechtbank eveneens dat er geen aanwijzing in de relevante bepalingen en de bijlage te vinden is dat het de bedoeling is geweest mogelijk te maken dat een land als veilig land van herkomst kan worden aangemerkt als dit niet algemeen gezien voor de (gehele) bevolking van het land geldt. En ook daarbij geldt dat als vervolging wel ten aanzien van bepaalde delen van de bevolking plaatsvindt, dit zich op eenzelfde wijze slecht verhoudt tot het uitgangspunt dat een land algemeen gezien en op duurzame wijze van vervolging verstoken moet zijn om als veilig land van herkomst te kunnen gelden. De verwijzing van verweerder naar de bewoording van artikel 36 van de Procedurerichtlijn, maakt dit niet anders. De specifieke omstandigheden van een vreemdeling die maken dat een land voor hem toch niet als veilig van herkomst geldt, ziet naar het oordeel van de rechtbank immers op de weerlegging van het rechtsvermoeden dat een land in het algemeen veilig is, welke weerlegging steeds mogelijk moet zijn in deze individuele beoordeling. Hieruit kan echter niet afgeleid worden dat het rechtsvermoeden mag worden gehanteerd in geval het land niet veilig is voor bepaalde groepen.

Daarnaast oordeelt het Hof in overwegingen 70 en 71 dat een aanwijzing als veilig land van herkomst een bijzondere regeling is die het mogelijk maakt om af te wijken van de normaal geldende bepalingen uit de Procedurerichtlijn, zoals ook hiervoor onder 7.1. is weergegeven. Als ook landen die slechts voor een gedeelte van het grondgebied voldoen aan het vereiste dat geen vervolging plaatsvindt als veilig land van herkomst kunnen gelden, levert dit volgens het Hof een verruiming van de werkingssfeer van die bijzondere regeling op. Een dergelijke uitleg past daarom niet bij de strikte uitlegging die aan afwijkende bepalingen moet worden gegeven. Ook deze redenering is op dezelfde wijze van toepassing in het geval een land als veilig land van herkomst kan worden aangemerkt ondanks dat bepaalde groepen daarvan zijn uitgezonderd, nu dit een soortgelijke verruiming inhoudt van de werkingssfeer van de bijzondere regeling. Daarbij is van belang dat deze bijzondere regeling tot doel heeft in gevallen waarin aan de hand van algemene indicatoren weinig discussie bestaat over de vraag of een bepaald land veilig is, een versnelde behandeling te kunnen toepassen met deze aanname als uitgangspunt. Als vaststaat dat dit niet geldt voor (mogelijk) omvangrijke groepen mensen afkomstig uit dat land, maar het uitgangspunt is dat aanvragen van alle inwoners met toepassing van de versnelde procedure kunnen worden afgedaan, kan dit leiden tot een verhoogd risico op schending van het recht op asiel en van het verbod op refoulement. Daarnaast kan – net als bij territoriale uitzonderingen – discussie ontstaan over (het bepalen van) de afgrenzing en reikwijdte

van een bepaalde uitzondering, hetgeen in voorkomende gevallen op gespannen voet staat met de notie van een algemeen rechtsvermoeden en de bijbehorende vereenvoudigde afdoening. Het feit dat dit fundamentele aspecten van de asielprocedure raakt, vormt een sterke aanwijzing dat het verruimen van de werkingsfeer van deze bijzondere regeling alleen mogelijk is als daar een expliciete Unierechtelijke grondslag voor bestaat.

Het feit dat het door het Hof gebruikte argument over de totstandkoming van de Procedurerichtlijn, waarbij de eerder bestaande uitdrukkelijke mogelijkheid om een uitzondering te maken voor een gebied is geschrapt, niet geldt voor de uitzondering van groepen, maakt het voorgaande niet anders. Dit doet namelijk niet af aan de daaraan voorafgaande oordelen zoals hierboven weergegeven. Daarnaast is hierbij van belang dat de oude Procedurerichtlijn wel voorzag in de mogelijkheid om een land als veilig aan te wijzen specifiek vóór bepaalde groepen, en uit de totstandkomingsgeschiedenis van de huidige Procedurerichtlijn volgt dat dit bewust niet is overgenomen. De Uniewetgever heeft er dus voor gekozen om niet te voorzien in een bepaalde uitzondering voor groepen. Uit het arrest van 4 oktober 2024 kan worden afgeleid dat dit zo moet worden uitgelegd dat dit de kennelijke voorkeur van de Uniewetgever weerspiegelt voor een volledig onderzoek van de asielaanvraag van een vreemdeling afkomstig uit een land dat niet algemeen gezien en duurzaam voldoet aan de voorwaarden. Daarbij wijst de rechtbank op het feit dat het Hof van Justitie ook waarde hecht aan de toekomstige Verordening die de huidige Procedurerichtlijn in 2026 zal vervangen. In die Verordening wordt in artikel 61, tweede lid, expliciet toegestaan om bij de aanwijzing van een land als veilig een uitzondering te maken voor 'duidelijk identificeerbare categorieën personen'. Uit de concordantietabel van de nieuwe Verordening blijkt dat dit artikel geen omzetting is van een bepaling in de huidige Procedurerichtlijn. Ook dit is een aanwijzing dat een dergelijke uitzondering expliciet geregeld moet zijn en te verstrekkend is om zonder enig aanknopingspunt aan de huidige Procedurerichtlijn te ontleen.

De rechtbank volgt de minister in de stelling dat de aanwijzing van een land als veilig land van herkomst niet betekent dat dit 'in alle gevallen, voor alle personen en te allen tijde volstrekt veilig moet zijn'. Dit volgt immers uit de preambule van de Procedurerichtlijn, waarin staat dat de aanwijzing geen absolute waarborg kan vormen voor de veiligheid van onderdanen van dat land²⁶ en uit artikel 36 waarin staat dat elke asielaanvraag individueel moet worden beoordeeld. Maar een absolute waarborg is iets wezenlijk anders dan een algemeen rechtsvermoeden over de algemene civiele, juridische en politieke omstandigheden en bestraffing van actoren van vervolging van een land. Deze stelling doet daarom niet af aan wat de rechtbank hiervoor heeft overwogen.

Volledigheidshalve wijst de rechtbank er op dat op 4 juni 2024 prejudiciële vragen zijn gesteld aan het Hof van Justitie over dezelfde rechtsvraag die de rechtbank in de onderhavige uitspraak behandelt. De rechtbank ziet gezien het voorgaande geen reden om het arrest van het Hof van Justitie af te wachten.

De rechtbank komt aldus tot de conclusie dat het uitzonderen van groepen zich niet verdraagt met de aanwijzing van een land als veilig in de zin van de Procedurerichtlijn. De rechtbank verklaart artikel 3.37f, vierde lid, aanhef en onder a, van het Voorschrift Vreemdelingen 2000 (hierna: Vv 2000) daarom onverbindend. De rechtbank zal hierna uitleggen wat dit betekent voor eiser.

Wat betekent het oordeel voor eiser?

De minister heeft Senegal aangewezen als veilig land van herkomst. Het algemeen rechtsvermoeden dat Senegal een veilig land van herkomst is, geldt volgens de minister niet voor iedereen afkomstig uit Senegal. De minister heeft momenteel twee groepen uitgezonderd:

- LHBTIQ+;

- personen die te maken krijgen met strafrechtelijke vervolging, en die concreet aannemelijk kunnen maken dat de in Senegal bestaande wettelijke waarborgen tegen schendingen van de rechten en vrijheden in hun individuele geval niet worden geboden.

Nu de rechtbank artikel 3.37f, vierde lid, aanhef en onder a, van het Vv 2000 onverbindend heeft verklaard, berust de aanwijzing van Senegal als veilig land van herkomst niet op een draagkrachtige motivering. De minister heeft dan ook onzorgvuldig gehandeld door de asielaanvraag van eiser te

behandelen in de versnelde procedure. De minister heeft ook ten onrechte de aanvraag van eiser als kennelijk ongegrond afgewezen op grond van artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder b, Vw 2000.

Op grond artikel 8:41a van de Awb beslecht de bestuursrechter het hem voorgelegde geschil zoveel mogelijk definitief. De rechtbank ziet in dit geval aanleiding om zelf in de zaak te voorzien, met toepassing van artikel 8:72, derde lid, aanhef en onder b, van de Awb.

De rechtbank stelt vast dat de minister de geloofwaardigheid van het asielrelaas van eiser heeft beoordeeld. Naar het oordeel van de rechtbank heeft de minister zich op goede gronden en deugdelijk gemotiveerd op het standpunt gesteld dat het asielrelaas van eiser ongeloofwaardig is. Eiser heeft niet gesteld dat hij door de toepassing van de versnelde procedure niet alles omtrent zijn asielrelaas naar voren heeft kunnen brengen en dit is de rechtbank in dit geval ook niet gebleken. De rechtbank ziet geen grond voor het oordeel dat de minister onvoldoende rekening heeft gehouden met het referentiekader van eiser, zoals hij in beroep heeft gesteld. Hoewel het huwelijk zou zijn gearrangeerd toen eiser jong was, mag de minister van eiser verwachten dat hij hierover en over de bruid waarmee hij moet trouwen, meer kan verklaren. Volgens eiser wordt hij namelijk gedwongen om met zijn nichtje te trouwen. Verder is volgens eiser een gearrangeerd huwelijk gebruikelijk in zijn familie en gingen al jarenlang geruchten rond dat hij met zijn nicht moest trouwen. De minister mag eiser daarnaast tegenwerpen dat hij vaag heeft verklaard over het nichtje waar hij mee moet trouwen. Zo kan eiser niet bij benadering aangeven hoe oud zijn nichtje is, terwijl zij in hetzelfde dorp is opgegroeid als eiser.³⁰ Ook mag de minister eiser tegenwerpen dat hij lang in Senegal heeft verbleven en zelfs voor enkele maanden naar zijn dorp is teruggekeerd nadat zijn gestelde problemen zouden zijn ontstaan. Volgens eiser wisten zijn ouders dat hij in het dorp verbleef en hebben ze hem zelfs twee keer bezocht. De minister mag vinden dat dit ernstig afbreuk doet aan de gestelde vrees die eiser heeft om te worden vermoord door zijn familie. De minister heeft het asielrelaas van eiser ongeloofwaardig mogen vinden. Daarom legt de rechtbank deze motivering van de minister ten grondslag aan haar oordeel.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is gegrond. De minister heeft de aanvraag van eiser ten onrechte afgewezen als kennelijk ongegrond. Het bestreden besluit zal daarom worden vernietigd wegens strijd met artikel 30b van de Vw 2000 en het zorgvuldigheids- en het motiveringsbeginsel.

Gelet op overwegingen 12 en 13 zal de rechtbank zelf in de zaak voorzien door de asielaanvraag van eiser af te wijzen als ongegrond. Deze uitspraak geldt ook als terugkeerbesluit. Omdat de minister – buiten de kennelijke ongegrondheid – geen andere gronden heeft gegeven waarom eiser een vertrektermijn kon worden onthouden, ziet de rechtbank aanleiding te bepalen dat de vertrektermijn vier weken bedraagt en dat deze aanvangt met ingang van de dag na verzending van deze uitspraak. Omdat Senegal het herkomstland van eiser is, moet hij daarheen vertrekken.

Omdat het bestreden besluit – waar het terugkeerbesluit een onderdeel van is – is vernietigd, komt daarmee ook de grondslag voor het bij dat besluit opgelegde inreisverbod te vervallen en wordt dit vernietigd. Nu eiser geen vertrektermijn kan worden onthouden, bestaat geen mogelijkheid meer een inreisverbod op grond van artikel 66a, eerste lid, van de Vw 2000 op te leggen.

Inhoudsopgave

2. 07-01-2025, Rb Roermond MK, ECLI:NL:RBDHA:2025:136, tussenuitspraak met prejudiciële vragen [geloofwaardigheidsbeoordeling; samenwerkingsplicht; ex nunc refoulementstoets]

Reden signalering: De rechtbank vraagt zich of de werkwijze die verweerder sinds juli 2024 toepast bij de geloofwaardigheidsbeoordeling, verenigbaar is met artikel 4 van richtlijn 2011/95, artikel 10, derde lid onder b, van richtlijn 2013/32 en artikelen 4 en 18 van het Handvest – door de beoordeling van het asielverzoek te beperken tot artikel 4, vijfde lid, van richtlijn 2011/95, lijkt geen invulling te worden gegeven aan lid 1 tot en met 4 van deze bepaling en worden onder meer de andere elementen die als ondersteuning van de verklaringen kunnen dienen, niet of onvoldoende betrokken bij de geloofwaardigheidsbeoordeling en lijkt geen sprake te zijn van een volledig en grondig onderzoek van de beschermingsbehoefte.

De rechtbank legt als tweede prejudiciële vraag aan het Hof de vraag voor of de rechter, net als bij het controleren van de rechtmatigheid van een terugkeerbesluit, bij het beoordelen van de rechtmatigheid van de afwijzing van een asielverzoek, zo nodig ambtshalve de eerbiediging van het refoulementbeginsel moet controleren.

Vanaf 1 juli 2024 beoordeelt verweerder de geloofwaardigheid van een asielrelaas op een andere wijze – verweerder stelt eerst de asielmotieven vast, beoordeelt dan of deze asielmotieven volledig met authentieke en/of objectief verifieerbare documenten en/of objectieve openbare bronnen zijn onderbouwd en zo niet, of de asielzoeker aan alle in artikel 31, zesde lid, van de Vw 2000 (die identiek zijn aan 4, vijfde lid, van richtlijn 2011/95) genoemde voorwaarden voldoet – als dit niet zo is, dan wordt het asielrelaas ongeloofwaardig geacht.

Verzoekster legt aan haar asielverzoek ten grondslag dat een man, die lid is van een gewapende groepering, om de hand van haar dochter heeft gevraagd, welk verzoek door haar en haar dochter herhaaldelijk is afgewezen. Deze man heeft verzoekster en wijlen haar echtgenoot aangevallen en van dit incident heeft verzoekster aangifte gedaan bij de rechtbank in haar land van herkomst. - Verzoekster en wijlen haar man zijn vervolgens gevlucht, de dochter is in het land van herkomst ondergedoken.

Aan verzoekster zijn voorwaarden c en d tegengeworpen. Bij voorwaarde c is niet onderzocht of de door eiseres overgelegde aangifte of algemene landeninformatie steunbewijs vormt voor haar verklaringen – verweerder vindt de redenen die eiseres geeft voor het niet binnen 48 uur na inreis indienen van een asielverzoek niet verschoonbaar, dit betekent reeds dat de verklaringen van eiseres ongeloofwaardig worden geacht en dit lijkt in strijd met artikel 10, eerste lid, van richtlijn 2013/32.

Verzoek aan het Hof van Justitie van de Europese Unie tot het beantwoorden van prejudiciële vragen in een versnelde procedure (PPA)

I Is een nationale werkwijze waarbij artikel 4, vijfde lid, van richtlijn 2011/95 aldus wordt toegepast dat de verklaringen die ten grondslag liggen aan een verzoek om internationale bescherming niet geloofwaardig worden geacht indien de verzoeker deze verklaringen niet volledig kan staven met authentieke en/of objectief verifieerbare documenten en/of objectieve bronnen en niet voldoet aan alle in het vijfde lid genoemde voorwaarden, verenigbaar met het Unierecht, of dient artikel 4, vijfde lid, van richtlijn 2011/95, gelezen in samenhang met artikel 4, leden 1 tot en met 4, van richtlijn 2011/95, artikel 10, derde lid onder b, van richtlijn 2013/32 en artikelen 4 en 18 van het Handvest van de Grondrechten, aldus te worden uitgelegd dat de beslisautoriteit bij de beoordeling van de feiten en omstandigheden die ten grondslag liggen aan het verzoek om internationale bescherming moet samenwerken met de verzoeker en elk bewijsmiddel en element ter staving van dit verzoek moet betrekken bij het onderzoeken en beoordelen van de beschermingsbehoefte en indien de verzoeker zijn verklaringen voldoende kan staven met bewijsmateriaal of indien de verzoeker voldoet aan de genoemde voorwaarden, zijn verklaringen geen nadere bevestiging behoeven en dus geloofwaardig zijn?

II Dient artikel 46, derde lid, van richtlijn 2013/32, gelezen in samenhang met artikelen 4, 18, en 47 van het Handvest van de Grondrechten aldus te worden uitgelegd dat een nationale rechterlijke instantie van eerste aanleg die wordt aangezocht om de rechtmatigheid te toetsen van de ongegrondverklaring van een verzoek om internationale bescherming, verplicht is om zo nodig ambtshalve een volledig en ex nunc onderzoek van zowel de feitelijke als juridische gronden te verrichten, met inbegrip van een onderzoek van de behoefte aan internationale bescherming overeenkomstig richtlijn 2011/95 op basis van de haar ter kennis gebrachte elementen van het dossier, zoals aangevuld of toegelicht na een procedure op tegenspraak?

Verzoek tot behandeling in een versnelde procedure (PPA) ex artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering.

De rechtbank verzoekt het Hof om de prejudiciële vragen van de rechtbank te behandelen in de versnelde procedure zoals bedoeld in artikel 23bis van het Statuut in samenhang met artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering (PPA) omdat de aard van de zaak een behandeling binnen korte termijnen vereist.

De vragen die de rechtbank voorlegt zien enerzijds op het onderzoeken van het refoulementrisico en met name de wijze waarop de lidstaten de geloofwaardigheid van de verklaringen van een verzoeker om internationale bescherming moeten beoordelen en anderzijds op de omvang van verplichting van de rechterlijke autoriteit om de naleving van het refoulementverbod ten volle te verzekeren.

Gelet op het absolute karakter van het refoulementverbod mag over de wijze waarop de beschermingsbehoefte van een verzoeker om internationale bescherming moet worden beoordeeld en over de omvang van de rechterlijke verplichting om de naleving van het refoulementbeginsel te waarborgen, geen enkele twijfel bestaan.

Deze twijfel is evenwel gerezen in de onderhavige procedure en de rechtbank acht de beantwoording van de prejudiciële vragen door het Hof noodzakelijk om uitspraak te kunnen doen in het hoofdgeding.

In de onderhavige procedure wordt de verzoekster niet met uitzetting bedreigd omdat zij de uitspraak van de rechtbank in het hoofdgeding mag afwachten. In alle overige procedures die worden ingeleid met een verzoek om internationale bescherming en in alle overige procedures waarin wordt vastgesteld dat de derdelander illegaal op het grondgebied van de Unie verblijft en daardoor onder de werkingssfeer van de Terugkeerrichtlijn valt, dient het Unierecht eenduidig te worden toegepast en dient het refoulementrisico dus op dezelfde wijze te worden onderzocht en beoordeeld.

In al die procedures bestaat evenwel geen verplichting voor de beslisautoriteit en geen verplichting voor de rechterlijke autoriteit om de behandeling van de procedures aan te houden totdat het Hof de prejudiciële vragen beantwoordt die de rechtbank thans in de onderhavige procedure voorlegt.

Indien het Hof het Unierecht op de door de rechtbank voorgestane wijze aldus uitlegt dat de wijze waarop thans in de nationale rechtspraak een verzoek om internationale bescherming wordt beoordeeld onverenigbaar is met Unierecht, dan is niet, of onvoldoende gewaarborgd dat de beschermingsbehoefte in al die procedures volledig en grondig genoeg wordt onderzocht en is niet uitgesloten dat die verzoekers een daadwerkelijk refoulementrisico lopen en aan hen -in weerwil van het Unierecht en in tegenspraak met de eerdere arresten van het Hof- een terugkeerbesluit wordt opgelegd dat vervolgens ten uitvoer wordt gelegd.

De rechtbank is bekend met de "Aanbevelingen aan de nationale rechterlijke instanties over het aanhangig maken van prejudiciële procedures" en de daarin genoemde voorwaarden voor toepassing van de versnelde procedure. De rechtbank realiseert zich dat in deze Aanbevelingen is toegelicht dat alleen wanneer uit bijzondere omstandigheden een dringende situatie blijkt die rechtvaardigt dat het Hof snel over de gestelde vragen uitspraak doet, om toepassing van een versnelde procedure mag worden gevraagd en dat dit met name het geval is wanneer bijzondere omstandigheden vereisen dat twijfel over fundamentele vragen in verband met het Unierecht binnen zeer korte termijn wordt weggenomen. Volgens vaste rechtspraak van het Hof is het grote aantal personen of rechtssituaties dat mogelijk wordt geraakt door de beslissing die de verwijzende rechterlijke instantie zal moeten nemen na bij het Hof een prejudiciële procedure aanhangig te hebben gemaakt, op zich geen uitzonderlijke omstandigheid die het beroep op de versnelde procedure kan rechtvaardigen.

De rechtbank overweegt dat de bijzondere omstandigheden die vereisen dat twijfel over fundamentele vragen in verband met het Unierecht binnen zeer korte termijn wordt weggenomen, bestaan uit de mogelijke onomkeerbare gevolgen van terugkeer naar een land van herkomst wanneer het risico op vervolging of ernstige schade niet volledig en niet grondig genoeg is beoordeeld en dit risico zich daadwerkelijk verwezenlijkt.

Zoals het Hof eerder heeft gepreciseerd, weerspiegelt het refoulementverbod een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten, zoals neergelegd in artikel 2 van het Verdrag van de Europese Unie, en houdt het absolute karakter ervan nauw verband met de eerbiediging van de menselijke waardigheid als bedoeld in dat artikel 2 van het Verdrag van de Europese Unie en in artikel 1 van het Handvest van de Grondrechten¹.

De rechtbank verzoekt het Hof aldus, gelet op het absolute karakter van het refoulementverbod, om de vragen van de rechtbank in de versnelde procedure (PPA) te behandelen.

De rechtbank geeft gelet op punt 44 van de “Aanbevelingen aan de nationale rechterlijke instanties over het aanhangig maken van prejudiciële procedures” het Hof in overweging de voorgestelde vragen als volgt te beantwoorden:

I Artikel 4, vijfde lid, van richtlijn 2011/95, gelezen in samenhang met artikel 4, leden 1 tot en met 4, van richtlijn 2011/95, artikel 10, derde lid onder b, van richtlijn 2013/32 en artikelen 4 en 18 van het Handvest van de Grondrechten, dient aldus te worden uitgelegd dat de beslisautoriteit bij de beoordeling van de feiten en omstandigheden die ten grondslag liggen aan het verzoek om internationale bescherming moet samenwerken met de verzoeker en elk bewijsmiddel en element ter staving van dit verzoek moet betrekken bij het onderzoeken en beoordelen van de beschermingsbehoefte en indien de verzoeker zijn verklaringen voldoende kan staven met bewijsmateriaal of indien de verzoeker voldoet aan de genoemde voorwaarden, zijn verklaringen geen nadere bevestiging behoeven en dus geloofwaardig zijn.

II Artikel 46, derde lid, van richtlijn 2013/32, gelezen in samenhang met artikelen 4, 18, en 47 van het Handvest van de Grondrechten dient aldus te worden uitgelegd dat een nationale rechterlijke instantie van eerste aanleg die wordt aangezocht om de rechtmatigheid te toetsen van de ongegrondverklaring van een verzoek om internationale bescherming, verplicht is om zo nodig ambtshalve een volledig en ex nunc onderzoek van zowel de feitelijke als juridische gronden te verrichten, met inbegrip van een onderzoek van de behoefte aan internationale bescherming overeenkomstig richtlijn 2011/95 op basis van de haar ter kennis gebrachte elementen van het dossier, zoals aangevuld of toegelicht na een procedure op tegenspraak.

Inhoudsopgave

3. 24-12-2024, Rb Den Haag, NL24.46618, beroep gegrond [bewaring; tijdige rechtsbijstand; uitstel termijn zienswijze]

Reden signalering: De rechtbank is van oordeel dat de het bestreden besluit onzorgvuldig tot stand is gekomen. Het is de vaste werkwijze van verweerder om – zoals ook in deze zaak is gebeurd – het voornemen en het bestreden besluit naar de Raad voor Rechtsbijstand te zenden als er nog geen advocaat of gemachtigde aan de zaak is gekoppeld. Dit om zo snel mogelijk alsnog een rechtsbijstandverlener toe te laten voegen om de betrokkene bij te staan. Verweerder was er mee bekend dat de Raad voor Rechtsbijstand binnen afzienbare tijd een advocaat zou kunnen toevoegen en had uit dien hoofde het verzoek gekregen om het nemen van het bestreden besluit enkele dagen uit te stellen. Verweerder heeft onvoldoende gemotiveerd dat daarvoor in dit geval geen uitstel van de termijn kon worden verleend.

Eiser stelt de Algerijnse nationaliteit te hebben en heeft aan zijn asielaanvraag heeft eiser ten grondslag gelegd dat hij problemen heeft met criminelen van wie de broer van eiser geld heeft geleend. Eiser zou zijn aangevallen door deze criminelen en vreest bij terugkeer dat hij weer zal worden aangevallen.

Verweerder heeft eisers identiteit, nationaliteit en herkomst geloofwaardig gevonden. De problemen met criminelen heeft verweerder niet geloofwaardig gevonden. Eiser heeft geen documenten overgelegd waarmee wordt onderbouwd dat hij een letsel heeft opgelopen als gevolg van de mishandelingen door criminelen. Ook heeft eiser geen goede verklaring waarom hij deze documenten niet heeft. Verder vormen de verklaringen van eiser geen samenhangend en aannemelijk geheel. Ook heeft eiser zijn aanvraag niet zo spoedig mogelijk ingediend en heeft hij daarvoor geen goede verklaring gegeven. Tot slot kan eiser niet als geloofwaardig worden beschouwd, omdat hij enkel zijn vertrek probeert te frustreren.

Eiser voert aan dat het bestreden besluit niet in stand kan blijven omdat hij tijdens de asielprocedure recht heeft op rechtsbijstand maar hij deze niet heeft gekregen. Hierdoor heeft hij geen correcties en aanvullingen en een zienswijze kunnen indienen en is de procedure niet zorgvuldig verlopen.

Wat is het oordeel van de rechtbank?

Eiser heeft zich op het standpunt gesteld dat hij gedurende de asielprocedure geen rechtsbijstand heeft gehad, terwijl dit van essentieel belang is. Zowel op het voornemen als op het bestreden besluit staat vermeld dat er geen gemachtigde bekend is en dat het is verzonden aan de Raad voor

Rechtsbijstand. Ook staat op het uitreikingblad dat het bestreden besluit kenbaar is gemaakt bij de Raad voor Rechtsbijstand. Doordat eiser geen rechtsbijstand heeft gehad, heeft hij geen zienswijze en correcties en aanvullingen kunnen indienen. Eiser is hierdoor in zijn belangen geschaad. Daarnaast heeft gemachtigde van eiser ter zitting aangevoerd dat de Raad voor Rechtsbijstand op 19 november 2024 contact heeft gehad met verweerder en heeft aangegeven dat er binnenkort een advocaat voor eiser beschikbaar zou zijn. Ook heeft de Raad voor Rechtsbijstand gevraagd of verweerder kon wachten met het nemen het bestreden besluit. Verweerder heeft dit ter zitting bevestigd.

Verweerder heeft zich verder op het standpunt gesteld dat het voornemen en het bestreden besluit op de gebruikelijke wijze zijn uitgebracht. Omdat er geen advocaat bekend was, heeft verweerder het voornemen en bestreden besluit naar de Raad voor Rechtsbijstand verzonden. Daarnaast stelt verweerder zich op het standpunt dat van eiser verwacht mag worden dat hij enige bekendheid heeft met de asielprocedure nu hij voor de derde keer asielplicht heeft aangevraagd, zodat hij ervan op de hoogte was of kon zijn, dat hij een advocaat mocht inschakelen. Dat hij hier geen werk van heeft gemaakt dient dan ook voor risico van eiser te blijven. Verweerder heeft niet gewacht met het nemen van het bestreden besluit, omdat hij de gebruikelijke termijnen wilde handhaven.

De rechtbank is van oordeel dat de het bestreden besluit onzorgvuldig tot stand is gekomen. Het is de vaste werkwijze van verweerder om – zoals ook in deze zaak is gebeurd – het voornemen en het bestreden besluit naar de Raad voor Rechtsbijstand te zenden als er nog geen advocaat of gemachtigde aan de zaak is gekoppeld. Dit om zo snel mogelijk alsnog een rechtsbijstandverlener toe te laten voegen om de betrokkene bij te staan. Verweerder was er mee bekend dat de Raad voor Rechtsbijstand binnen afzienbare tijd een advocaat zou kunnen toevoegen en had uit dien hoofde het verzoek gekregen om het nemen van het bestreden besluit enkele dagen uit te stellen. Verweerder heeft onvoldoende gemotiveerd dat daarvoor in dit geval geen uitstel van de termijn kon worden verleend.

Het standpunt van verweerder dat eiser niet in zijn belangen is geschaad omdat hij tot op heden geen inhoudelijke gronden heeft aangevoerd en van eiser verwacht mag worden dat hij voldoende op de hoogte was of kon zijn van zijn rechten in de asielprocedure waaronder het recht op rechtsbijstand, volgt de rechtbank niet. Daartoe overweegt de rechtbank dat het krijgen van rechtsbijstand een essentieel onderdeel is van de asielprocedure en dat niet in geschil is dat eiser door het niet verlenen van uitstel, geen zienswijze heeft kunnen indienen naar aanleiding van het voornemen. Dat het de derde asielaanvraag van eiser betreft, maakt dit oordeel niet anders, temeer niet nu de eerdere procedures niet op de gebruikelijke wijze zijn afgerond en tevens geldt dat eiser in bewaring zit waardoor hij beperkte mogelijkheden heeft om zelf op zoek naar rechtsbijstand te gaan. Daarnaast blijkt uit het gehoor dat eiser naar eigen zeggen niet van het gehele verloop van de eerdere procedure op de hoogte was nu hij heeft aangegeven dat er geen advocaat bij hem is langs geweest en dat hij het niet snapt. Onder deze omstandigheden geldt het niet verlenen van uitstel als een gebrek dat niet zonder meer kan worden hersteld in beroep, nu eiser daarmee in essentiële belangen is geschaad.

Conclusie en gevolgen

Uit het bovenstaande volgt dat het beroep gegrond is omdat het bestreden besluit is genomen in strijd met artikel 3:2 van de Awb. De rechtbank vernietigt daarom het bestreden besluit. Verweerder zal een nieuw besluit moeten nemen met inachtneming van deze uitspraak.

Inhoudsopgave

4. 07-01-2025, Rb Middelburg, ECLI:NL:RBDHA:2025:202, Syrië, beroep gegrond [terugkeerder; dienstplicht; reëel risico ernstige schade; christenen in Latakia]

Reden signalering: eiser is negen keer op eigen initiatief naar Syrië gereisd. Tijdens zijn laatste verblijf werden zijn ouders door de politieke veiligheidsdiensten bezocht, die naar hem vroegen. De rechtbank oordeelt dat de verweerder onvoldoende heeft aangetoond dat eiser geen reëel risico op ernstige schade loopt. Het feit dat eiser vóór 2018 zonder noemenswaardige problemen naar Syrië terugkeerde, is niet voldoende om het risico uit te sluiten. Daarnaast werd onvoldoende meegenomen dat de politieke veiligheidsdiensten naar eiser vroegen, en dat er aanwijzingen zijn dat hij op een lijst staat. Bovendien is het niet uitgesloten dat zijn situatie nu anders is, aangezien hij al meer dan zes jaar niet in Syrië is geweest.

De rechtbank wijst ook op het feit dat eiser inmiddels al twee jaar in Nederland verblijft, wat invloed heeft op het risico bij terugkeer, vooral gezien de negatieve houding van de Syrische autoriteiten tegenover mensen die uit landen als Nederland komen. Verweerder heeft onvoldoende rekening gehouden met deze factoren, inclusief de mogelijkheid dat Nederland door Syrië als vijandig wordt beschouwd.

Ten slotte heeft de rechtbank geoordeeld dat het feit dat eiser christen is niet op zichzelf een reëel risico op vervolging oplevert, aangezien er geen bewijs is van systematische vervolging van christenen in Syrië. Echter, het feit dat eiser christen is, moet wel meegewogen worden in de bredere beoordeling van het risico op schade bij terugkeer.

Eiser, van Syrische nationaliteit, heeft van 3 oktober 2011 tot en met 5 november 2022 in Dubai gewoond. Tijdens dat verblijf is eiser negen keer¹ teruggekeerd naar Syrië. Eiser is op grond van een toeristenvisum naar Nederland gekomen.

Eiser legt aan zijn asielaanvraag ten grondslag dat hij vreest om opgeroepen te worden voor de dienstplicht. Daarnaast zijn de Syrische veiligheidsdiensten op zoek naar hem. Zij zijn namelijk in 2018 langs geweest bij het huis van zijn ouders op het moment dat eiser daar verbleef en zij hebben naar eiser gevraagd. Eiser is nadien niet meer teruggekeerd naar Syrië.

Het bestreden besluit

Bij het bestreden besluit heeft verweerder de asielaanvraag van eiser afgewezen als ongegrond. Verweerder vindt geloofwaardig dat eiser afkomstig is uit Syrië en de dienstplichtige leeftijd heeft. Echter eiser is geen vluchteling als bedoeld in het Vluchtelingenverdrag. Verweerder acht de gestelde vrees van eiser voor de dienstplicht in Syrië bij terugkeer niet aannemelijk omdat hij de dienstplicht heeft afgekocht. Dit blijkt uit eisers verklaringen en zijn militaire boekje (dat echt is bevonden door Bureau Documenten). Daarnaast stelt verweerder zich op het standpunt dat eiser bij terugkeer geen reëel risico loopt op ernstige schade. Eiser is namelijk in de periode tussen 2012 en 2018 negen keer vanuit Dubai teruggekeerd naar Syrië, en meer specifiek naar de regio Latakia. Daarbij heeft eiser zonder problemen Syrië in- en uit kunnen reizen. Ook heeft hij gedurende de perioden van terugkeer in Syrië vrijwel geen persoonlijke problemen ondervonden.

Militaire dienstplicht

Verweerder heeft zich niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat eiser geen gegronde vrees heeft voor vervolging vanwege de militaire dienstplicht. Verweerder wijst er terecht op dat eiser heeft verklaard dat hij zijn dienstplicht heeft afgekocht. Dit blijkt ook uit het door Bureau Documenten echt bevonden militaire boekje van eiser. Eisers stelling dat uit een artikel van het Italian Institute for International Studies van 5 juni 2023 volgt dat de Syrische autoriteiten de regels hebben gewijzigd voor afkoop en dat sprake is van corruptie, waardoor eiser bij terugkeer naar Syrië alsnog de dienstplicht zal moeten vervullen, heeft verweerder niet hoeven volgen. In dat verband is van belang dat eiser al in 2016 zijn dienstplicht heeft afgekocht. Niet gebleken is dat de gewijzigde afkoopbedragen zoals genoemd in voormeld artikel ook gelden voor degenen die de dienstplicht al hebben afgekocht. Daarnaast is van belang dat eiser na 2016 in ieder geval negen keer zonder problemen is teruggekeerd naar Syrië. Verder heeft verweerder erop kunnen wijzen dat eiser in 2022 nog in het bezit is gesteld van een paspoort dat zes jaar geldig is. Uit landeninformatie⁵ blijkt dat een dergelijk paspoort alleen wordt uitgegeven als iemand de dienstplicht heeft vervuld of definitief is vrijgesteld. Eiser heeft geen concrete punten aangedragen die aanleiding moeten geven om te twijfelen aan de juistheid van deze landeninformatie. Eisers beroepsgrond dat het gegeven hij een paspoort heeft verkregen niet maakt dat hij niet te vrezen heeft, omdat het gaat om verschillende afdelingen, slaagt evenmin. Het onderscheid in de geldigheidsduur van een paspoort impliceert dat de informatie over de status van de dienstplicht bekend is bij de afdeling die verantwoordelijk is voor de afgifte van een paspoort.

De beroepsgrond van eiser dat hij een risico loopt bij terugkeer omdat zijn militaire boekje in bezit is geweest van Nederland, door Syrië aangemerkt als vijandelijke staat, heeft verweerder ook niet hoeven volgen. Verweerder merkt in dat verband terecht op dat asielaanvragen vertrouwelijk worden behandeld en dat niet met de Syrische autoriteiten wordt gedeeld dat eiser zijn militaire boekje heeft afgegeven. Daarnaast is eiser meerdere keren naar Syrië teruggekeerd. Niet gebleken is dat de

autoriteiten eerder aan eiser hebben gevraagd of hij zijn militaire boekje heeft afgegeven. Niet valt in te zien dat dat nu wel het geval zal zijn.

Risico op ernstige schade

Het algemeen uitgangspunt bij de beoordeling van een aanvraag voor een asielvergunning bij vreemdelingen uit Syrië is dat zij in beginsel bij terugkeer een reëel risico lopen op ernstige schade. Indien uit de individuele beoordeling blijkt dat er in een specifiek geval van vrees geen sprake is, kan hiervan worden afgeweken. Dit heeft verweerder met het WBV 2020/18 bepaald. Uit de toelichting bij dit WBV volgt dat deze uitzondering onder andere speelt in het geval van Syrische vreemdelingen die op eigen initiatief zijn teruggereisd naar Syrië. Na invoering van WBV 2022/24 (het huidige asielbeleid) is deze uitzondering meer expliciet in het beleid opgenomen, namelijk paragraaf C7/33.4.4 van de Vc. In informatiebericht 2023/19 (IB 2023/19) staat uitgewerkt welke factoren een rol kunnen spelen bij de bepaling of van het uitgangspunt dat bij terugkeer naar Syrië een reëel risico is op ernstige schade kan worden afgeweken.

Niet in geschil is dat eiser negen keer op eigen initiatief is teruggekeerd naar Syrië en dat zijn laatste bezoek plaatsvond van 29 december 2017 tot 12 januari 2018. Evenmin is in geschil dat eisers ouders, terwijl eiser bij hen verbleef, zijn bezocht door de politieke veiligheidsdiensten en dat zij naar eiser hebben gevraagd.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder onvoldoende heeft gemotiveerd dat eiser op grond van zijn individuele omstandigheden geen reëel risico (meer) loopt op ernstige schade. Het enkele feit dat eiser vóór 2018 negen keer is teruggekeerd naar Syrië en tijdens die verblijven vrijwel geen problemen heeft ondervonden, is daarvoor onvoldoende. Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder onvoldoende betrokken dat tijdens zijn laatste bezoek aan zijn ouders, zij zijn bezocht door de politieke veiligheidsdiensten en dat er naar eiser is gevraagd. Verweerders motivering dat eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij te vrezen heeft omdat zijn vader de politieke veiligheidsdiensten smeergeld heeft betaald en eiser daarna niet meer van de politieke veiligheidsdiensten heeft vernomen, is naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende. Verweerder heeft in dat verband niet meegenomen dat eiser nadien niet meer is teruggekeerd naar Syrië. Ook heeft verweerder onvoldoende betrokken dat uit de deskundigenrapporten waarnaar eiser heeft verwezen, volgt dat eiser vanwege het eerdere bezoek van de politieke veiligheidsdiensten, waarschijnlijk op een lijst staat. Het is daarom zeer waarschijnlijk dat hij bij terugkeer opnieuw benaderd zal worden door de politieke veiligheidsdiensten. Ook heeft verweerder onvoldoende betrokken dat eiser steeds voor relatief korte periodes van maximaal vier weken is teruggekeerd. Eiser is niet teruggekeerd om een bestaan om te bouwen in Syrië. De aard van de bezoeken heeft verweerder onvoldoende meegewogen. Uit de rapporten volgt bovendien dat veilige terugkeer in het verleden geen garantie is voor een veilige terugkeer op dit moment. Temeer nu het ruim zes jaar geleden is dat eiser is teruggekeerd naar Syrië. Eiser wijst in dat verband ook terecht op het algemeen ambtsbericht van augustus 2023 waaruit volgt dat er geen eenduidig beeld is te schetsen van de houding van het Syrische regime ten aanzien van Syriërs die terugkeren. Verweerder heeft onvoldoende gemotiveerd dat eisers situatie op dit moment vergelijkbaar is met de situatie ten tijde van de keren dat eiser is teruggekeerd naar Syrië.

Verder heeft verweerder miskend dat eiser vanuit een ander land dan Dubai zal terugkeren en dat eiser inmiddels alweer twee jaar in Nederland verblijft. Uit het paspoort van eiser blijkt dat aan hem een visum is verstrekt voor Nederland en dat hij daadwerkelijk Nederland is ingereisd. Uit het meest recente ambtsbericht over Syrië van augustus 2023 volgt dat iemand die terugkeert naar Syrië vanuit een land dat door de Syrische autoriteiten als vijandig wordt gezien een groter risico loopt. Uit dit ambtsbericht volgt geen eenduidig beeld van de behandeling van Syrische vreemdelingen die naar Syrië terugkeren vanuit een land dat als vijandig wordt gezien. Uit de stukken¹¹ en het verhandelde op de zitting concludeert de rechtbank dat niet kan worden uitgesloten dat Nederland door de Syrische autoriteiten als vijandig land wordt beschouwd. Verweerder heeft bovendien onvoldoende rekening gehouden met het gegeven dat eiser inmiddels twee jaar in Nederland verblijft.

Verweerders reactie ter zitting dat eiser een nieuw paspoort kan aanvragen zodat niet zichtbaar is dat hij in Nederland heeft verbleven, zal in het geval van eiser geen verschil maken. Immers zoals eiser ter zitting terecht heeft betoogd zal hij zich dan hier moeten wenden tot de Syrische autoriteiten zodat ook via die weg kenbaar is dat hij in Nederland verblijft.

Christenen

Verweerder heeft zich niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij bij terugkeer een reëel risico loopt enkel vanwege het feit dat hij christen is. Verweerder heeft in dat verband kunnen betrekken dat eiser eerder nooit problemen heeft ondervonden vanwege zijn geloof en dat hij tijdens de gehoren ook niet heeft verklaard te vrezen daardoor. Uit het meest recente ambtsbericht over Syrië blijkt niet dat christenen systematisch vervolgd worden. Hoewel het gegeven dat eiser christen is op zichzelf onvoldoende is, betreft eisers geloofsovertuiging wel een aspect dat relevant is in het licht van het algemene risico dat eiser bij terugkeer in de negatieve aandacht van de autoriteiten zal kunnen staan. Verweerder zal dat aspect daarom mee moeten nemen in de beoordeling of eiser bij terugkeer een reëel risico loopt op ernstige schade.

Conclusie en gevolgen

Verweerder heeft de asielaanvraag van eiser ten onrechte afgewezen als ongegrond. Het beroep is gegrond omdat het bestreden besluit in strijd is met artikel 3:46 van de Awb. De rechtbank vernietigt daarom het bestreden besluit.

Inhoudsopgave

5. 05-06-2025, Rb Groningen, ECLI:NL:RBDHA:2025:78, Syrië, beroep ongegrond [gewijzigde situatie; gevaar voor de openbare orde]

Reden signalering: Vanwege de val van het regime van Assad, zijn daarmee de asielredenen voor het vertrek van eiser uit Syrië komen te vervallen. De minister heeft voldoende en deugdelijk gemotiveerd dat eiser een ernstig misdrijf heeft gepleegd en waarom hij op ernstige gronden een gevaar voor de openbare orde vormt, en dat zijn persoonlijk gedraging een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormt. De minister heeft een besluit tot SIS-signalering voor de duur van tien jaar aan eiser mogen opleggen.

De rechtbank ziet in wat door eiser is aangevoerd geen aanleiding om de behandeling van zijn zaak aan te houden. In een brief van 9 december 2024 heeft de minister besloten een besluit- en vertrekmoratorium in te stellen voor Syrië voor de duur van zes maanden. Door de recente ontwikkelingen in Syrië is de situatie in dat land in politiek en militair opzicht gewijzigd. Het landgebonden asielbeleid Syrië is, als gevolg hiervan, nu gebaseerd op een situatie die niet langer actueel is. Uitgezonderd van het besluit- en vertrekmoratorium zijn openbare-orde zaken. Nu de minister zich in het bestreden besluit op het standpunt heeft gesteld dat eiser op ernstige gronden een gevaar vormt voor de openbare orde, valt eiser onder genoemde uitzondering. Of eiser vanwege de onduidelijke (veiligheids-)situatie in Syrië als vluchteling dient te worden aangemerkt, kan niet worden beoordeeld omdat eerst in februari 2025 een nieuw ambtsbericht over de (gewijzigde) situatie in Syrië wordt verwacht. Dat eiser er belang bij heeft om als vluchteling te worden aangemerkt omdat in dat geval het openbare orde-criterium niet kan worden tegengeworpen, is ook geen reden om de zaak aan te houden. Het staat eiser vrij om een nieuwe asielaanvraag in te dienen bij de minister en zijn mogelijk vrees bij terugkeer naar Syrië te worden gerekruteerd door de rebellen of te worden vervolgd vanwege zijn geloof te laten beoordelen door de minister.

Eiser heeft de Syrische nationaliteit en op 16 juli 2022 heeft hij een asielaanvraag ingediend in Nederland. Hieraan legt eiser ten grondslag dat hij Syrië verlaten heeft vanwege de oorlog in dat land en hij bij terugkeer naar Syrië vreest voor het moeten vervullen van de militaire dienstplicht.

Het bestreden besluit

Met het bestreden besluit heeft de minister de aanvraag van eiser afgewezen als kennelijk ongegrond. Bij de beoordeling van het asielrelaas van eiser heeft de minister het volgende element aangemerkt als relevant:

De minister vindt de identiteit, nationaliteit en herkomst van eiser geloofwaardig. De gestelde dienstweigering leidt volgens de minister bij terugkeer van eiser naar Syrië niet tot vluchtelingschap.

De minister stelt op basis van de geloofwaardig geachte Syrische nationaliteit dat het aannemelijk is dat eiser bij terugkeer naar Syrië een reëel risico op ernstige schade loopt. Eiser vormt volgens de minister op ernstige gronden een gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid, omdat hij is veroordeeld voor een ernstig geweldsmisdrijf, te weten het medeplegen van een poging tot zware mishandeling en openlijk en in vereniging geweld plegen tegen personen. Daarom krijgt hij geen verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw. De minister heeft de asielaanvraag van eiser afgewezen als kennelijk ongegrond op grond van artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder j, van de Vw. Daarnaast legt de minister geen terugkeerbesluit aan eiser op en zal er geen actieve uitzetting naar Syrië plaatsvinden, omdat sprake is van een terugkeerbeletsel. Het bestreden besluit is ook een besluit tot signalering in het SIS-systeem. De signalering geldt voor tien jaar. Eiser vormt volgens de minister door zijn veroordeling voor een ernstig misdrijf en zijn persoonlijk gedrag een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving (het Unierechtelijk openbare orde-criterium).

De rechtbank is van oordeel dat de minister zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat eiser tijdens het nader gehoor de kans heeft gehad om te reageren op zijn veroordeling. Daarbij heeft de minister terecht betrokken dat de veroordeling toen al onherroepelijk was, dat het nader gehoor geen nabespreking is van de rechtszaak en dat eiser wel is gevraagd naar zijn veroordeling in Nederland.⁹ Op de zitting heeft de gemachtigde van de minister in dat kader gewezen op IB10 2023/87 (Omgaan met criminele antecedenten (openbare orde) binnen de asielprocedure). Anders dan eiser stelt, is de verwijzing van de minister in het bestreden besluit, en in het voornemen, naar de inhoud van het vonnis niet onzorgvuldig. Eiser was namelijk op de hoogte van de inhoud van het vonnis. Daar komt bij dat eiser met het indienen van de zienswijze de gelegenheid heeft gehad om op het voornemen, waarin is verwezen naar het vonnis, te reageren. De rechtbank volgt eiser niet in zijn standpunt dat de besluitvorming onzorgvuldig tot stand is gekomen. De beroepsgrond slaagt niet.

Vluchteling in de zin van het Vluchtelingenverdrag

De rechtbank stelt vast dat na het bestreden besluit de situatie in Syrië is gewijzigd. De rebellen van Hay'at Tahrir al-Sham (HTS) hebben op 8 december 2024 Damascus, waar het regime van (toenmalig) president Bashar Al-Assad zat, veroverd en het regime van Assad verdreven. Nu het regime van Assad er niet meer is, zijn daarmee de asielredenen voor het vertrek van eiser uit Syrië komen te vervallen. De rechtbank komt daarom niet toe aan bespreking van de beroepsgronden van eiser die gaan over het bij terugkeer naar Syrië moeten vervullen van de militaire dienstplicht in het onderdrukkende en misdadige regime van Assad en de dienstweigering. Eiser kan, nadat een ambtsbericht over de nieuwe situatie in Syrië is uitgebracht, een nieuwe asielaanvraag bij de minister indienen.

Op ernstige gronden een gevaar voor de openbare orde

Eiser voert aan dat de minister ten onrechte heeft gesteld dat hij op ernstige gronden een gevaar vormt voor de openbare orde. Hij wijst erop dat paragraaf C2/7.10.1 van de Vc11 een 'kan'-bepaling is en dat de minister de bevoegdheid heeft om hiervan af te wijken. Verder stelt eiser dat geen deugdelijke beoordeling aan het evenredigheidsbeginsel heeft plaatsgevonden. Eiser wijst er daarbij op dat de minister zijn persoonlijke omstandigheden niet (kenbaar) heeft betrokken bij de beoordeling. Hij had geen strafblad en is na het delict en na de veroordeling niet meer in aanraking gekomen met politie en justitie. Daarnaast stelt eiser dat hij onevenredig wordt benadeeld door hem geen verblijfsvergunning te verlenen.

Nu de minister stelt dat eiser aannemelijk heeft gemaakt dat hij bij terugkeer naar Syrië een reëel risico loopt als bedoeld in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vw en niet is gebleken dat eiser in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, Vw, heeft de minister volgens paragraaf C2/7.10.1 van de Vc getoetst of eiser een 'ernstig misdrijf' heeft begaan. Daarvan is sprake indien aan de volgende (cumulatieve) voorwaarden is voldaan:

- de vreemdeling is bij onherroepelijk rechterlijk vonnis veroordeeld tot een gevangenisstraf, of aan hem is een vrijheidsbenemende maatregel opgelegd;
- de opgelegde straf of maatregel bedraagt in totaal ten minste zes maanden; en

- in ieder geval één van de veroordelingen heeft betrekking op een misdrijf dat naar zijn aard een gevaar voor de gemeenschap oplevert.

Niet in geschil is dat eiser een ernstig misdrijf heeft gepleegd als bedoeld in paragraaf C2/7.10.1 van de Vc. Dit levert naar zijn aard een gevaar voor de gemeenschap op. De rechtbank ziet zich voor de vraag gesteld of de minister in de door eiser genoemde omstandigheden aanleiding had moeten zien om af te wijken van paragraaf C2/7.10.1 van de Vc. De rechtbank is van oordeel dat de minister daartoe geen aanleiding heeft hoeven zien. Daartoe is het volgende van belang.

De minister heeft in het bestreden besluit (pagina 5 en 6) aan de hand van de toets aan noodzakelijkheid, geschiktheid en evenwichtigheid deugdelijk gemotiveerd en beoordeeld waarom bij de weging van de evenredigheidstoets het belang van de Nederlandse staat zwaarder weegt dan eisers eigen, individuele belang. Daarbij heeft de minister kunnen betrekken dat eiser vanwege het plegen van een geweldsmisdrijf een gevaar vormt voor de samenleving, waartegen de samenleving beschermd dient te worden. Verder heeft de minister de persoonlijke omstandigheden van eiser voldoende kenbaar meegewogen. Dat eiser stelt dat de minister bij de beoordeling zijn persoonlijke omstandigheden niet heeft betrokken, volgt de rechtbank niet. De minister is op pagina 6 van het bestreden besluit voldoende gemotiveerd ingegaan op de door eiser in de zienswijze genoemde persoonlijke omstandigheden. Op de zitting heeft de gemachtigde van de minister aangegeven dat eiser is berecht op grond van het volwassenenbeleid. Anders dan eiser stelt, rustte op de minister niet een zwaardere motiveringsplicht. De stelling dat eiser geen strafblad had en na zijn veroordeling niet meer aanraking is gekomen met politie en justitie, heeft de minister niet op een ander standpunt hoeven brengen. De minister heeft in het bestreden besluit overwogen dat eiser op 29 september 2024 in [plaats] is gedagvaard op grond van ' [strafbare feit] '. Eiser heeft dit niet betwist.

De rechtbank ziet zich vervolgens voor de vraag gesteld of eiser een gevaar vormt voor de openbare orde, dus of eiser een werkelijk, actuele en voldoende ernstige bedreiging vormt voor een fundamenteel belang van de samenleving. Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, mag de minister op grond van artikel 14, vierde en vijfde lid, van de Kwalificatierichtlijn¹² besluiten om eiser de vluchtelingenstatus te onthouden, en in het verlengde hiervan hem ook uitsluiten van subsidiaire bescherming op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw.

De rechtbank is van oordeel dat de minister in het bestreden besluit, en in het voornemen, voldoende en deugdelijk heeft gemotiveerd dat eiser een ernstig misdrijf heeft gepleegd en waarom hij op ernstige gronden een gevaar voor de openbare orde vormt. Zij heeft daarbij kunnen wijzen op het vonnis van 14 november 2023, waarin eiser is veroordeeld tot een gevangenisstraf van acht maanden, waarvan twee maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaar. Ook heeft de minister voldoende deugdelijk gemotiveerd waarom in het geval van eiser niet wordt afgeweken van het tegenwerpen van het misdrijf waaraan hij zich schuldig heeft gemaakt.

Actuele, werkelijke en voldoende ernstige dreiging voor een fundamenteel belang in de samenleving

Eiser voert aan dat in zijn geval niet is voldaan aan het Unierechtelijke openbare orde-criterium. Hiertoe stelt eiser dat zijn persoonlijk gedrag geen werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving meer vormt. Hij wijst erop dat een individuele beoordeling niet heeft plaatsgevonden, waarbij zijn persoonlijke omstandigheden zijn betrokken. Verder voert eiser aan dat hij geen actuele dreiging meer is. Het delict heeft ruim een jaar geleden plaatsgevonden, hij heeft zijn straf uitgezeten en sindsdien is eiser niet meer in aanraking gekomen met politie en justitie. Van een ernstige dreiging is geen sprake.

Uit de uitspraak van de Afdeling van 20 november 2015, in samenhang met het arrest van het Hof van 11 juni 2015, Z.Zh. en I.O.14, volgt dat de rechtbank moet beoordelen of de minister op goede gronden tot het oordeel is gekomen dat het persoonlijke gedrag van eiser een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging vormt voor een fundamenteel belang van de samenleving. Dit is het Unierechtelijk openbare orde-criterium, zoals nader is uitgewerkt in W115 2022/12. De vraag of de dreiging nog actueel is, hangt af van alle feiten en omstandigheden betreffende het gedrag van eiser. Dit betekent dat bij de beoordeling van de actualiteit van de dreiging naast de verdenking of veroordeling van een als misdrijf strafbaar gesteld feit, ook de aard en ernst van dat feit en het tijdsverloop sinds dat feit werd gepleegd, van belang zijn. Verder kan de eventuele uitzonderlijke ernst

van het feit ertoe leiden dat de dreiging ook na een betrekkelijk lang tijdsverloop nog actueel is. Daarnaast speelt ook het gedrag van eiser sinds het plegen van het feit een rol.

De rechtbank is van oordeel dat de minister voldoende heeft gemotiveerd waarom de persoonlijke gedraging van eiser een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormt. De minister heeft bij haar standpunt kunnen betrekken dat eiser een geweldsmisdrijf heeft gepleegd en dat hij in dit kader is veroordeeld tot een gevangenisstraf van acht maanden, waarvan twee maanden voorwaardelijk. De stelling van eiser dat geen individuele beoordeling heeft plaatsgevonden, waarbij zijn persoonlijke omstandigheden zijn betrokken, volgt de rechtbank niet. De minister heeft die beoordeling in het bestreden besluit (pagina's 6 tot en met 8), en in het voornemen (pagina's 6 tot en met 8), wel gedaan. Naar het oordeel van de rechtbank heeft de minister ook voldoende gemotiveerd dat, gezien de ernst van het delict en het feit dat eisers proeftijd nog loopt tot 12 januari 2026, hij een gevaar is voor de gemeenschap en dat sprake is van een voldoende ernstige dreiging. Daarbij heeft zij van belang mogen vinden dat eiser op klaarlichte dag, op een drukbezochte plek met een grote groep jongens opzettelijk geweld tegen een persoon heeft gepleegd. De stelling van eiser dat geen sprake is van een voldoende ernstige dreiging, heeft de minister niet hoeven volgen. De uitleg die eiser op de zitting heeft gegeven over wat er op die bewuste dag is gebeurd, doet niet af aan de ernst van het delict. Anders dan eiser stelt, gaat het niet "slechts om een vechtpartij" zoals uit het vonnis blijkt. De minister heeft verder deugdelijk gemotiveerd dat de dreiging die van eiser uitgaat nog steeds actueel is. Uit het uittreksel justitiële documentatie blijkt namelijk dat eiser op 29 september 2024 is gedagvaard op grond van ' [strafbare feit] '. Op de zitting heeft eiser verklaard dat hij tegen de politie heeft verteld dat hij de drugs heeft gevonden en dat een rechtszaak plaatsvindt op 8 januari 2025. Dat de uitkomst van die rechtszaak onzeker is, maakt het niet anders.

Gelet op al het voorgaande heeft de minister overeenkomstig het arrest Z.Zh en I.O. de persoonlijke gedragingen van eiser kenbaar en voldoende betrokken in het bestreden besluit. Zij heeft deugdelijk gemotiveerd dat eiser een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormt, en hij daarmee een gevaar voor de openbare orde is. Dit betekent dat de minister eiser ook mag uitsluiten van het verlenen van de vluchtelingenstatus. De minister heeft daarom de asielaanvraag kunnen afwijzen als kennelijk ongegrond op grond van artikel 31, eerste lid, gelezen in verbinding met artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder j, van de Vw.

Besluit signalering in SIS

Eiser voert aan dat de minister ten onrechte een besluit tot signalering heeft opgelegd voor tien jaar. Hiertoe stelt hij dat zijn aanwezigheid op het grondgebied van Nederland geen bedreiging vormt voor de openbare orde of de nationale veiligheid. Verder stelt eiser dat geen individuele beoordeling heeft plaatsgevonden, waarbij zijn persoonlijke omstandigheden zijn betrokken en niet is bezien wat de gevolgen van de weigering van toegang en verblijf voor eiser zijn. Ook is volgens eiser in zijn geval niet voldaan aan het Unierechtelijk openbare orde-criterium.

De rechtbank stelt vast dat de minister de SIS-signalering aan eiser heeft opgelegd op grond van artikel 24, eerste lid, onder a, van Verordening (EU) 2018/1861. Een besluit tot signalering wordt opgelegd als de aanwezigheid van de derdelander op het grondgebied van Nederland een bedreiging vormt voor de openbare orde of de nationale veiligheid en er een individuele beoordeling heeft plaatsgevonden waarbij de persoonlijke omstandigheden van de derdelander zijn betrokken en is bezien wat de gevolgen van een weigering van toegang en verblijf voor de derdelander zijn.¹⁷

De rechtbank is van oordeel dat de minister een besluit tot SIS-signalering voor de duur van tien jaar aan eiser heeft mogen opleggen. De minister heeft dat in het bestreden besluit, en in het voornemen, voldoende deugdelijk gemotiveerd. Op de door eiser in dit verband genoemde argumenten dat niet is voldaan aan het Unierechtelijk openbare orde-criterium, is hiervoor gemotiveerd ingegaan. In het door eiser aangevoerde bestaat om dezelfde redenen onvoldoende aanleiding voor het oordeel dat de minister eiser niet voor de duur van tien jaar heeft mogen signaleren in SIS. Dat eiser stelt dat hij door het opleggen van de SIS-signalering voor de duur van tien jaar onevenredig zwaar wordt bestraft, maakt niet dat de minister de SIS-signalering niet had mogen opleggen. Zoals de minister in het bestreden besluit heeft mogen concluderen wegen de belangen van de Nederlandse staat, gelet op de ernst van het misdrijf en het gevaar dat eiser hierdoor vormt voor de gemeenschap, in dit geval zwaarder dan de individuele belangen van eiser. De beroepsgrond slaagt niet.

Gedoogsituatie

Eiser voert aan dat sprake is van een gedoogsituatie, omdat hij geen rechtmatig verblijf heeft in Nederland en niet uit Nederland kan worden verwijderd. Hij stelt dat deze gedoogsituatie in strijd is met de menselijke waardigheid van artikel 1 van het Handvest¹⁸ en met het recht op eerbiediging van het privéleven als bedoeld in artikel 7 van het Handvest. Verder voert eiser aan dat hij recht heeft op asiel als bedoeld in artikel 18 van het Handvest en recht op bijstand en huisvesting als bedoeld in artikel 34 van het Handvest.

Niet in geschil is dat sprake is van een gedoogsituatie, omdat eiser geen rechtmatig verblijf heeft in Nederland en vanwege een refoulementrisico niet kan worden verwijderd naar Syrië. De enkele stelling van eiser dat de gedoogsituatie in strijd is met de menselijke waardigheid als bedoeld in artikel 1 van het Handvest, volgt de rechtbank niet. Eiser heeft niet onderbouwd of aannemelijk gemaakt dat de gedoogsituatie in zijn geval onverenigbaar is met het eerbiedigen en beschermen van de menselijke waardigheid. Ook de stelling dat de gedoogsituatie in strijd is met de eerbiediging van eisers privéleven, zoals gewaarborgd in artikel 7 van het Handvest, is niet onderbouwd. Nog los daarvan, is niet gebleken dat eiser door de gedoogsituatie zijn privéleven niet in Nederland zou kunnen uitoefenen.

De stelling dat eiser vanwege de gedoogsituatie recht heeft op asiel als bedoeld in artikel 18 van het Handvest, slaagt niet. De gedoogsituatie gaat naar het oordeel van de rechtbank niet zover dat eiser zonder meer recht heeft op asiel, zoals gewaarborgd in artikel 18 van het Handvest. De rechtbank wijst er daarbij op dat het Hof¹⁹ onder punt 67 van het arrest van 12 september 2024²⁰, Changu, heeft overwogen dat geen enkele bepaling van de Terugkeerrichtlijn²¹ aldus kan worden uitgelegd dat zij vereist dat een lidstaat een verblijfsrecht verleent aan een illegaal op zijn grondgebied verblijvende vreemdeling. De rechtbank volgt eiser dan ook niet in zijn stelling dat het enkele feit dat sprake is van een gedoogsituatie maakt dat een lidstaat, in dit geval Nederland, verplicht is om een verblijfsrecht toe te kennen.

Voor zover eiser stelt dat hij als gevolg van de gedoogsituatie recht heeft op bijstand en huisvesting als bedoeld in artikel 34 van het Handvest, overweegt de rechtbank als volgt.

Op grond van de Koppelingswet en de uitwerking hiervan in artikel 10 van de Vw, kan eiser die geen rechtmatig verblijf heeft in Nederland geen aanspraak maken op verstrekkingen en elementaire voorzieningen, omdat dit is gekoppeld aan het hebben van rechtmatig verblijf. In dit verband merkt de rechtbank op dat lidstaten het uit artikel 4 van het Handvest voortvloeiende verbod van onmenselijke of vernederende behandelingen in acht moeten nemen. Hieruit volgt dat zij er ook voor moeten zorgen dat een op hun grondgebied verblijvende vreemdeling zonder rechtmatig verblijf zich, zolang hij niet van dat grondgebied is verwijderd, niet in een door dat artikel 4 verboden situatie bevindt. Gelet op het voorgaande slaagt deze beroepsgrond evenmin.

Conclusie en gevolgen

De minister heeft de aanvraag kunnen afwijzen als kennelijk ongegrond. Het beroep is ongegrond. Dat betekent dat eiser geen gelijk krijgt en dat de afwijzing van zijn asielaanvraag en de signalering in het SIS voor de duur van tien jaar in stand blijven.

6. 19-12-2024, Rb . ECLI:NL:RBDHA:2024:22461, beroep gegrond [Dublin-Frankrijk; arrest C.K. psychische klachten; BMA]

Reden signalering: Eiser heeft psychische klachten en is suïcidaal. Eiser heeft een brief van een behandelaar overgelegd waarin staat dat de angst om terug te keren naar Frankrijk zijn klachten verergeren. Verweerder dient te motiveren of eiser ondanks zijn gezondheidstoestand kan worden overgedragen en, indien nodig, welke concrete voorzorgsmaatregelen hij zal nemen om aanzienlijke en onomkeerbare gevolgen te voorkomen. Ook dient verweerder op basis van de overgelegde informatie het BMA om advies te vragen.

Partijen zijn verdeeld over de vraag of de overdracht aan Frankrijk moet worden verboden. Eiser heeft in dit kader een beroep gedaan op het arrest C.K. van het Hof van Justitie.⁴ Volgens eiser is er sprake van een ernstige mentale aandoening die maakt dat de overdracht een reëel risico zou inhouden op een onomkeerbare achteruitgang in zijn gezondheidssituatie. Eiser stelt dat verweerder eerst een BMA5-onderzoek diende te verrichten, alvorens een oordeel te kunnen vormen over de (on)mogelijkheid tot overdracht.

Kan eiser een beroep doen op het arrest C.K.?

Uit het arrest C.K. van het Hof van Justitie volgt dat sprake kan zijn van een behandeling in strijd met artikel 4 van het Handvest wanneer de overdracht van een Dublinasielzoeker met een ernstige mentale of lichamelijke aandoening leidt tot een reëel en bewezen risico op een aanzienlijke en onomkeerbare achteruitgang van diens gezondheidstoestand. Zelfs indien niet ernstig gevreesd moet worden voor systeemfouten in de verantwoordelijke lidstaat. Het is aan de nationale autoriteiten van de overdragende lidstaat (in dit geval verweerder) om bij het nemen van een overdrachtsbesluit rekening te houden met alle aanzienlijke en onomkeerbare gevolgen voor de gezondheidstoestand van eiser die ten gevolge van de overdracht kunnen ontstaan. Uit jurisprudentie van de Afdeling⁶ volgt dat als een asielzoeker objectieve gegevens overlegt die de bijzondere ernst van zijn gezondheidssituatie en ook de aanzienlijke en onomkeerbare gevolgen daarvoor van een overdracht aantonen, verweerder bij het nemen van het overdrachtsbesluit dient te beoordelen wat het risico is dat die gevolgen zich voordoen.⁷ In Werkinstructie 2021/3 is ook vastgelegd dat als een dergelijke situatie zich voordoet, het risico door het BMA moet worden onderzocht.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder in het bestreden besluit onvoldoende rekening heeft gehouden met de psychische problematiek van eiser en onvoldoende onderzoek heeft gedaan naar de vraag of deze psychische problemen en het daaruit volgende suïcide risico een reëel risico meebrengen op aanzienlijke en onomkeerbare gevolgen voor de gezondheidstoestand van eiser als hij wordt overgedragen aan Frankrijk.

De rechtbank leidt uit de ter zitting gedane verklaringen van de heer [naam 2] en uit de nadien door eiser overgelegde medische stukken af dat eiser niet alleen suïcidale gedachten heeft maar ook een suïcide poging heeft ondernomen. Uit de stukken die eiser heeft overgelegd blijkt dat deze suïcidale gedachten voor een deel samenhangen met de overdracht naar Frankrijk. Uit de brief van 25 september 2024 van mevrouw [naam 3], GZ psycholoog, blijkt dat eiser is gediagnosticeerd met een posttraumatische stressstoornis en een depressieve stoornis. De klachten die eiser heeft zijn veroorzaakt door traumatische gebeurtenissen in zijn land van herkomst maar ook door traumatische gebeurtenissen gedurende zijn terugzending naar Duitsland en Frankrijk. In maart 2024 is er contact geweest met de crisisdienst in verband met suïcidale uitingen. In juli en augustus 2024 is eiser nogmaals door de crisisdienst beoordeeld na een toename van suïcidaliteit. Op 17 augustus 2024 is eiser naar het spoor gelopen met de intentie voor de trein te springen. Eiser is toen door de politie teruggebracht naar het asielzoekerscentrum. Volgens de behandelaar is er sprake van langer bestaande suïcidaliteit, die is geluxeerd sinds het overlijden van zijn ouders, de ervaren wanhoop rondom zijn gezondheid en de angst om terug te moeten keren naar Frankrijk of land van herkomst.

Verweerder heeft zich op het standpunt gesteld dat uit het medisch dossier kan worden afgeleid dat eiser psychische problemen heeft, maar niet dat de overdracht op zichzelf een verhoogd risico geeft op suïcide. De rechtbank is echter van oordeel dat onvoldoende uit het medisch dossier kan worden

afgeleid dat het suïcide risico niet aan de overdracht is gekoppeld. Eiser is weliswaar al langer suïcidaal, maar uit het dossier kan niet worden opgemaakt dat de overdracht aan Frankrijk daar niets mee te maken heeft en het niet verergerd. Zo noemt de behandelaar in de brief van 25 september 2024 meerdere keren dat de angst om terug te keren naar Frankrijk de al bestaande klachten heeft verergerd. De rechtbank betreft daarbij ook dat uit het arrest C.K. volgt dat het aan de autoriteiten is om iedere ernstige twijfel over de weerslag van de overdracht op de gezondheidstoestand van de betrokkene weg te nemen.⁸ In het licht van de overgelegde informatie is verweerder daar niet in geslaagd.

Verweerder had dan ook op basis van de overgelegde informatie het BMA om advies moeten vragen om het hiervoor genoemde risico te laten onderzoeken. Verweerder kan niet volstaan het toesturen van de medische gegevens van eiser aan de Franse autoriteiten. Verweerder moet al in het besluit waarbij hij de asielaanvraag van eiser niet in behandeling neemt motiveren of eiser ondanks zijn gezondheidstoestand kan worden overgedragen en, indien nodig, welke concrete voorzorgsmaatregelen hij zal nemen om aanzienlijke en onomkeerbare gevolgen te voorkomen. Omdat verweerder dat heeft nagelaten, heeft verweerder het besluit onzorgvuldig voorbereid en gemotiveerd. Om die reden komt het besluit voor vernietiging in aanmerking. De overige beroepsgronden behoeven geen verdere bespreking.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is gegrond omdat het bestreden besluit niet zorgvuldig is voorbereid en onvoldoende is gemotiveerd. De rechtbank ziet in dit geval geen mogelijkheden voor finale geschilbeslechting. Verweerder moet het BMA inschakelen en zal daarom het bestreden besluit vernietigen en verweerder opdragen opnieuw op de asielaanvraag van eiser te beslissen.

Inhoudsopgave

7. 24-12-2024, Rb Haarlem, ECLI:NL:RBDHA:2024:22458, beroep gegrond [Dublin overdrachtstermijn; onderduiken; informatieplicht]

Reden signalering: Verweerder heeft op grond van artikel 29, tweede lid, van de Dublinverordening de overdrachtstermijn verlengd omdat volgens verweerder eiser is ondergedoken Eiser heeft zijn meldplicht eenmalig gemist. Niet in geschil is dat eiser buiten bereik van de autoriteiten was. Maar verweerder heeft niet aangetoond dat hij eiser heeft geïnformeerd over zijn verplichtingen en de gevolgen van het niet meewerken aan die verplichtingen. Daarom is geen sprake van onderduiken in de zin van artikel 29, tweede lid, van de Dublinverordening.

De asielaanvraag van eiser is door verweerder niet in behandeling genomen omdat op grond van de Dublinverordening Kroatië hiervoor verantwoordelijk is. Deze rechtbank, zittingsplaats Amsterdam, heeft bij uitspraak van 17 juli 2024 het door eiser ingestelde beroep ongegrond verklaard. Bij uitspraak van 4 oktober 2024 heeft de Afdeling een voorlopige voorziening getroffen. Eiser mocht niet worden overgedragen totdat op het hoger beroep was beslist. Bij uitspraak van 25 oktober 2024 heeft de Afdeling het hoger beroep ongegrond verklaard. Hiermee is de verantwoordelijkheid van Kroatië komen vast te staan en kon verweerder eiser overdragen aan Kroatië. De oorspronkelijke overdrachtstermijn liep tot 10 november 2024. Met het bestreden besluit heeft verweerder op grond van artikel 29, tweede lid, van de Dublinverordening de overdrachtstermijn verlengd omdat volgens verweerder eiser is ondergedoken. Dit besluit beoordeelt de rechtbank in het beroep.

Is sprake van onderduiken?

Eiser voert aan dat geen sprake is van onderduiken. Eiser heeft zich altijd gehouden aan zijn meldplicht bij het COa. Enkel op 7 november 2024 heeft hij zijn meldplicht gemist. Op 14 november 2024 wilde eiser zich weer melden maar toen kreeg hij van het COa te horen dat zijn verblijf beëindigd was. Eiser kon hierna niet meer voldoen aan zijn meldplicht. Daarnaast voert eiser aan dat verweerder niet met hem noch met zijn gemachtigde contact heeft opgenomen over een overdracht. Verweerder heeft ook na de gestelde MOB-melding van 8 november 2024 geen contact opgenomen met eiser of zijn gemachtigde. Verweerder heeft dan ook ten onrechte de overdrachtstermijn verlengd.

Volgens verweerder is sprake van onderduiken omdat eiser niet heeft voldaan aan zijn meldplicht op 7 november 2024. Toen medewerkers van het COa gingen kijken in de kamer van eiser, zagen zij dat al zijn persoonlijke spullen weg waren. Eiser had geen toestemming gevraagd om ergens anders te verblijven dan op het AZC. Door het niet voldoen aan de meldplicht op 7 november 2024 kon verweerder eiser ook niet informeren over de voorgenomen overdrachtshandelingen. Het ligt niet op de weg van verweerder om, als een vreemdeling zich niet meldt, contact op te nemen met de vreemdeling of diens gemachtigde. Door zich niet te melden en te vertrekken uit het AZC, heeft eiser er doelbewust voor gezorgd dat hij niet kon worden overgedragen.

Uit het arrest Jawo5 van het Hof van Justitie van de Europese Unie (Hof van Justitie) volgt dat sprake is van onderduiken als de persoon in kwestie doelbewust ervoor zorgt dat hij buiten het bereik blijft van de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de overdracht om deze overdracht te voorkomen. Dat is het geval wanneer die overdracht niet kan worden uitgevoerd, omdat de vreemdeling de hem toegekende woonplaats heeft verlaten zonder de bevoegde nationale autoriteiten van zijn afwezigheid op de hoogte te brengen, op voorwaarde dat hij werd geïnformeerd over zijn verplichtingen.⁶ Verweerder heeft dit neergelegd in paragraaf C1/2.6 van de Vreemdelingencirculaire (Vc). Hierin staat onder andere dat de vreemdeling ter kennis wordt gebracht van zijn verplichting om mee te werken aan de overdracht. Ook staat er dat hij moet worden geïnformeerd over de gevolgen van het niet meewerken hieraan.

De rechtbank leidt uit bovenstaande jurisprudentie af dat sprake is van onderduiken als de vreemdeling de overdracht doelbewust tracht te voorkomen. Er moet hierbij zijn voldaan aan twee cumulatieve voorwaarden. De vreemdeling moet buiten bereik zijn van de autoriteiten én de vreemdeling moet zijn geïnformeerd over zijn verplichtingen. Hierbij geldt dat als de vreemdeling niet weet dat hij overgedragen gaat worden, ook geen sprake kan zijn van het doelbewust voorkomen van de overdracht. De rechtbank stelt vast dat niet in geschil is dat eiser zich op 7 november 2024 niet heeft gemeld bij het COa waardoor hij buiten het bereik van de autoriteiten was. Ook is niet in geschil dat eiser die dag niet op het AZC verbleef. Dit is echter onvoldoende om te spreken van onderduiken. Eiser moet immers ook zijn geïnformeerd over zijn verplichtingen.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder hier niet aan voldaan. Weliswaar is eiser ten tijde van zijn aanvraag gewezen op zijn verplichting dat hij (wijzigingen in) zijn woon- of verblijfplaats zo spoedig mogelijk aan de IND dient door te geven, maar hier volgt nog niet uit dat eiser ook is geïnformeerd over zijn verplichting om mee te werken aan de overdracht en de gevolgen van het niet meewerken. Ook in het bestreden besluit staat niets vermeld over de verplichting om mee te werken aan de overdracht en de gevolgen van een eventueel niet meewerken, laat staan dat eiser hierover is geïnformeerd. Daarin staat alleen vermeld dat de Dienst Terugkeer & Vertrek zal vertellen wanneer de overdracht plaatsvindt. Verweerder heeft ter zitting bevestigd dat eiser niet is geïnformeerd over een eventuele overdracht en dat voor 7 november 2024 geen overdrachtshandelingen hebben plaatsgevonden.

De rechtbank kan verweerdens stelling dat dit op 7 november 2024 wel zou gebeuren niet volgen. Uit het dossier blijkt niet dat voor, op of na 7 november 2024 verweerder overdrachtshandelingen heeft geïnitieerd. Ook blijkt niet dat verweerder eiser heeft geïnformeerd over zijn verplichtingen in dat kader. De verwijzing van verweerder ter zitting naar een aantal uitspraken van de Afdeling gaat niet op.⁷ In die uitspraken was de betreffende vreemdeling op de hoogte van de overdrachtsdatum. Ook waren er al overdrachtshandelingen verricht. In eisers geval was er nog geen overdrachtsdatum gecommuniceerd en waren er ook nog geen overdrachtshandelingen, zoals een vertrekgesprek, geïnitieerd. De rechtbank is dan ook van oordeel dat verweerder niet aannemelijk heeft gemaakt dat eiser zich doelbewust buiten het bereik van de autoriteiten heeft gehouden om de overdracht te voorkomen. Er is daarom geen sprake van onderduiken in de zin van artikel 29, tweede lid, van de Dublinverordening. Verweerder heeft dan ook ten onrechte de overdrachtstermijn verlengd. Dat betekent dat de overdrachtstermijn is verlopen op 10 november 2024. Deze beroepsgrond slaagt.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is gegrond. Dit betekent dat de overdrachtstermijn is verlopen op 10 november 2024 en dat verweerder te laat is om eiser nog over te dragen aan Kroatië waardoor eiser in de nationale procedure opgenomen dient te worden. De rechtbank vernietigt het bestreden besluit.

8. 02-01-2025, Rb Amsterdam, ECLI:NL:RBDHA:2025:76, beroep gegrond [Dublin-Kroatië; artikel 17 Dvo; persoonlijke omstandigheden]

Reden signalering: Verweerder heeft ten onrechte de verklaringen van eiser over zijn slechte behandeling in Kroatië niet betrokken bij de toets aan artikel 17 van de Dublinverordening.

Eiser stelt zich op het standpunt dat ten aanzien van Kroatië niet langer kan worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. Eiser heeft in dit kader stukken overgelegd waaruit volgens eiser blijkt dat er pushbacks plaatsvinden over het gehele grondgebied van Kroatië en dat daarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen vreemdelingen die zich daar al in de asielprocedure bevinden en andere vreemdelingen. Volgens eiser loopt hij bij terugkeer dan ook het risico om slachtoffer te worden van een pushback. Dat eiser terugkeert onder de Dublinverordening is volgens hem geen garantie dat hij daar ook daadwerkelijk opgevangen zal worden. Er is in Kroatië namelijk geen vaste procedure voor vreemdelingen die onder de Dublinverordening vallen. Deze vreemdelingen worden vaak aan hun lot worden overgelaten zodra ze op het vliegveld aankomen.

De rechtbank overweegt als volgt. Het interstatelijk vertrouwensbeginsel houdt in dat verweerder erop mag vertrouwen dat lidstaten van de Europese Unie vreemdelingen in overeenstemming met het EVRM, het Vluchtelingenverdrag en het recht van de Europese Unie zal behandelen. De Afdeling heeft in haar uitspraak van 9 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4037, geoordeeld dat verweerder ten aanzien van Kroatië nog steeds van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uit mag gaan, ook ten aanzien van Dublinclaimanten. De Afdeling heeft bij haar uitspraak een groot deel van de door eiser overgelegde stukken al betrokken. In de uitspraak van de Afdeling is verder aan bod gekomen dat er geen gedocumenteerde gevallen zijn van pushbacks van Dublinterugkeerders, dat er geen obstakels zijn voor Dublinterugkeerders om toegang te krijgen tot de asielprocedure en dat zij ook feitelijke toegang krijgen tot opvang. Uit de door eiser overgelegde stukken die de Afdeling niet bij haar oordeel heeft betrokken blijkt niet het tegendeel. De stukken zien namelijk niet op vreemdelingen die onder de Dublinverordening vallen. De rechtbank concludeert daarom dat verweerder ten aanzien van Kroatië van het interstatelijk vertrouwensbeginsel kan uitgaan. De beroepsgrond slaagt niet.

Had verweerder de aanvraag van eiser alsnog aan zich moeten trekken?

Eiser stelt zich verder op het standpunt dat verweerder zijn asielaanvraag alsnog aan zich had moeten trekken op grond van artikel 17 van de Dublinverordening. Hiertoe voert eiser aan dat er in zijn geval bijzondere, individuele omstandigheden zijn op grond waarvan een overdracht aan Kroatië van onevenredige hardheid getuigt. Eiser is namelijk drie of vier keer uitgezet door de autoriteiten van Kroatië. De eerste keer dat eiser werd aangehouden heeft hij twaalf dagen vastgezet voor hij werd uitgezet naar Bosnië. Zijn geld, dat was ingenomen bij de aanhouding, kreeg hij niet terug. Bij de uitzettingen is eiser in het water gegooid. Daarvoor is hij geslagen en heeft hij ook verwondingen aan zijn been opgelopen door prikkeldraad. Hij heeft last van zijn rug door de mishandelingen. De agenten waren bij de aanhoudingen genadeloos en discriminerend en gebruikten politiehonden tegen eiser. Verweerder heeft deze verklaringen van eiser niet betwist, aldus eiser.

Verweerder stelt zich op het standpunt dat hij de verklaringen van eiser inderdaad niet heeft betwist, maar dat deze verklaringen hoe dan ook niet betrokken kunnen worden in het kader van artikel 17 van de Dublinverordening. Deze verklaringen over hoe eiser is behandeld in Kroatië zijn namelijk alleen relevant in het kader van de vraag of ten aanzien van een lidstaat nog kan worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel en kunnen geen rol spelen bij de vraag of een overdracht van onevenredige hardheid getuigt.

De rechtbank stelt voorop dat verweerder kan besluiten een asielaanvraag te behandelen, ook al is hij daartoe niet verplicht op grond van de Dublinverordening. Dit staat in artikel 17, eerste en tweede lid, van de Dublinverordening. Volgens paragraaf C2/5 van de Vc 200014 maakt verweerder terughoudend gebruik van deze bevoegdheid. Op grond van paragraaf C2/5 van de Vc 2000 gebruikt verweerder deze bevoegdheid in ieder geval in de volgende situaties:

- er zijn concrete aanwijzingen dat de voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming verantwoordelijke lidstaat zijn internationale verplichtingen niet nakomt; of
- bijzondere, individuele omstandigheden maken dat overdracht van de vreemdeling aan de voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming verantwoordelijke lidstaat van een onevenredige hardheid getuigt; of
- er zijn naar het oordeel van de IND15 proceseconomische redenen, met name wanneer de vreemdeling afkomstig is uit een veilig land van herkomst en na afhandeling van het verzoek in de procedure conform artikel 3.109ca, Vb16, binnen afzienbare tijd terugkeer naar het land van herkomst gewaarborgd is.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder onvoldoende heeft gemotiveerd dat hij geen aanleiding heeft hoeven zien om de asielaanvraag op grond van artikel 17 van de Dublinverordening aan zich te trekken. Voor zover verweerder op de zitting heeft verwezen naar jurisprudentie van de Afdeling (ECLI:NL:RVS:2014:3164, ECLI:NL:RVS:2024:1860, ECLI:NL:RVS:2024:4853, ECLI:NL:RVS:2024:4941) waaruit zou moeten volgen dat eerdere slechte behandelingen in de verantwoordelijke lidstaat niet betrokken kunnen worden bij de vraag of sprake kan zijn van bijzondere individuele omstandigheden die de overdracht onevenredig hard maken, volgt de rechtbank dit niet. De beoordeling of de overdracht van een onevenredige hardheid getuigt is immers een wezenlijk andere dan de beoordeling of de overdracht moet worden verboden omdat eiser een reëel risico loopt om na overdracht te worden onderworpen aan een met artikel 4 van het Handvest18 strijdige situatie die voortvloeit uit systeemfouten in de asielprocedure en/of asielopvang en welke situatie de Jawodrempel19 van zwaarwegendheid haalt. Gelet hierop valt zonder nadere motivering niet in te zien waarom verweerder de ervaringen van eiser in Kroatië alleen in het kader van het eerste gedachtestreepje van paragraaf C2/5 van de Vc 2000 zou hoeven te betrekken. Verweerder had moeten motiveren waarom de (naar het oordeel van de rechtbank mensonterende) ervaringen van eiser in Kroatië voor hem geen aanleiding vormen om toepassing te geven aan de bevoegdheid om de asielaanvraag onverplicht in behandeling te nemen. Dat deze omstandigheden geen reden vormen om niet uit te gaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel, is onvoldoende voor een dragende motivering van de verwerping van een beroep op de hardheidsclausule20. Dat in het kader van de Dublinprocedure geen beoordeling van de geloofwaardigheid van de verklaring van de vreemdeling plaatsvindt, betekent voorts niet dat aan die verklaring voorbij kan worden gegaan, met name als de ervaringen van een vreemdeling stroken met algemeen bekende landeninformatie, zoals bij eiser het geval is.

Inhoudsopgave

9. 07-01-2025, Rb Middelburg, ECLI:NL:RBDHA:2025:183, vovo toegewezen [Dublin-België; opvang]

Reden signalering: mede gelet op de vragen die bij de Afdeling zijn gesteld over de opvang voor niet-kwetsbare alleenstaande mannelijke asielzoekers in België, is de voorzieningenrechter van oordeel dat in dit geval niet kan worden gezegd dat het beroep geen kans van slagen heeft.

Verzoeker is het niet eens met verweerders besluit om hem over te dragen aan België, omdat verzoeker daar als alleenstaande, niet-kwetsbare mannelijke asielzoeker verstoken zal blijven van opvang. Overdracht aan België is volgens verzoeker in strijd met artikel 3 van het EVRM1 en artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Verzoeker vraagt in zijn inleidend verzoekschrift aan de voorzieningenrechter om verweerder te verbieden om verzoeker over te dragen aan België voordat de rechtbank op het beroep tegen het overdrachtsbesluit heeft beslist. In zijn aanvullend verzoekschrift van 30 december 2024 vraagt verzoeker daarentegen om niet te beslissen op het verzoek. Verzoeker meent dat het tijdig indienen van het verzoek volstaat om te bereiken dat hij niet wordt overgedragen en dat hij geen belang heeft bij het daadwerkelijk toewijzen van het verzoek, omdat daardoor de overdrachtstermijn wordt geschorst.

Een evenwichtige belangenafweging houdt rekening met zowel het belang van de vreemdeling om de uitkomst van zijn beroep in Nederland te mogen afwachten, als het belang van verweerder om een

vreemdeling over te dragen indien een andere lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek. Het niet beslissen op een verzoek om voorlopige voorziening om de enkele reden dat het verzoek in Nederland mag worden afgewacht, verdraagt zich niet met de opdracht aan de voorzieningenrechter als daardoor de uitvoering van het bestreden besluit hoe dan ook onmogelijk wordt. Een voorlopige voorziening is er voor bedoeld om in afwachting van een definitief oordeel over het geschil te voorkomen dat er een onomkeerbare situatie ontstaat. De omstandigheid dat in het geval van toewijzing van de voorlopige voorziening de overdrachtstermijn wordt opgeschort en dat de vreemdeling dan langer in onzekerheid verkeert over de mogelijkheid om eventueel alsnog in de nationale asielprocedure te kunnen worden opgenomen, weegt onvoldoende om geheel voorbij te gaan aan het belang van verweerder om de vreemdeling te zijner tijd alsnog te kunnen overdragen. Daarbij is nog relevant dat de termijnen waar verweerder zich aan dient te houden wanneer hij meent dat een andere lidstaat verantwoordelijk is zijn vastgelegd in de Dublinverordening.

Gelet ook op de vragen die in hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn gesteld over de opvang voor niet-kwetsbare alleenstaande mannelijke asielzoekers in België, is de voorzieningenrechter verder van oordeel dat in dit geval niet kan worden gezegd dat het beroep geen kans van slagen heeft. Voor zover de rechtbank het noodzakelijk zou vinden om de beantwoording van bedoelde vragen af te wachten, is van belang dat niet zeker is of de Afdeling vóór de behandeling van verzoekers beroep op 23 januari 2025 uitspraak zal hebben gedaan in bedoelde zaken. Ook dit onderstreept het belang bij het treffen van een voorlopige voorziening. De voorzieningenrechter acht het verzoek om voorlopige voorziening daarom kennelijk gegrond en zal bepalen dat verzoeker niet mag worden overgedragen aan België totdat op het beroep tegen het bestreden besluit is beslist. Vovo toegewezen.

Inhoudsopgave

Contact

Als u informatie heeft die nuttig zou kunnen zijn voor andere rechtsbijstandverleners op de AC's, vernemen we dat graag. We kunnen het dan opnemen in de Signalering.

AC Contactpersoon Advocatuur(ACCA)

Monique Muller m.muller@mulleradvocatengouda.nl

Juridisch Coördinatoren

Eddy Sluiter e.sluiter@rvr.org
Michelle van de Scheur m.vdscheur@rvr.org
Alinda Zoetbrood a.zoetbrood@rvr.org

Met algemene vragen over zaken gerelateerd aan het AC-proces kunt u terecht bij :
juridischcoördinatorenasiel@rvr.org

Documentalist

AC

E-mail

Tabitha Maat	Den Bosch	tmaat@vluchtelingenwerk.nl
Nissan Atalay	Schiphol	natalay@vluchtelingenwerk.nl
Mimoun Koubaa	Ter Apel	mkoubaa@vluchtelingenwerk.nl
Anouk Ayhan	Zevenaar	aayhan@vluchtelingenwerk.nl

De documentalist zijn in ieder geval altijd te bereiken via: documentalisten@vluchtelingenwerk.nl

Adres- en contactgegevens van de balies van de afdeling Legal Aid van de Raad voor Rechtsbijstand op de AA-locaties :

AC Schiphol
Duizendbladweg 100,
1171 VA BADHOEVEDORP
Tel.: 088 – 07 54215
e-mail: acschiphol@rvr.org

AC Ter Apel
Ter Apelerven 3,
9561 MC, TER APEL
Tel.: 088 – 04 39930
e-mail: acterapel@rvr.org

AC Den Bosch
Leeghwaterlaan 16
5223 BA DEN BOSCH
Tel.: 088 – 04 37819 / 18
e-mail: acdenbosch@rvr.org

AC Zevenaar
Ringbaan-Zuid 2a
6905DB ZEVENAAR
Tel.: 088 – 04 31571 / 72
e-mail : aczevenaar@rvr.org

AC Budel
Randweg-Oost 32
6021 PB Budel Cranendonck
Tel.: 088 – 04 31171 / 72
e-mail: acbudel@rvr.org

Inschrijvingsvoorwaarden

In de [Inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2024](#) staan in [Bijlage 2](#) de specialisatievereisten voor asiel- en vluchtelingenrecht en in [Bijlage 2a](#) de Distributieregeling AC. De [Best Practices Leidraad Asiel](#) bevat de minimumnormen voor het verlenen van zorgvuldige en adequate rechtsbijstand in asielzaken.